

Utjecaj promjene računovodstvenih politika na prezentiranu sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća

Mešnjak, Nensi

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:072447>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-27**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij Poslovna ekonomija, usmjerenje

Računovodstvo i revizija

**Utjecaj promjena računovodstvenih politika na prezentiranu
sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća**

Diplomski rad

Nensi Mešnjak

Zagreb, rujan 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij Poslovna ekonomija, usmjerenje

Računovodstvo i revizija

**Utjecaj promjena računovodstvenih politika na prezentiranu
sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća**

**Impact of changes in accounting policies on the presented
financial stability and performance of a business entity**

Diplomski rad

Nensi Mešnjak, 0067580583

Mentor: Doc. dr. sc. Mateja Brozović

Zagreb, rujan 2024.

Sažetak i ključne riječi

Rad se temelji na analizi promjene računovodstvenih politika na temelju primjera financijskih izvještaja poduzeća VMD MODEL d.o.o. za 2021. i 2022. godinu. U prvom dijelu rada navedeni su i definirani regulatorni okviri financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj, s naglaskom na regulatorne okvire primjenjive na financijske izvještaje za 2022. godinu. U drugom dijelu rada definirana je te obrazložena uloga računovodstvenih politika u financijskom izvještavanju. Finalno, provedena je vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu poduzeća VMD MODEL d.o.o., kao i analiza odabranog poduzeća putem financijskih pokazatelja. Cilj rada je na odabranom primjeru dokazati kako promjene računovodstvenih politika mogu utjecati na prezentiranu sigurnost i uspješnost poslovanja.

Ključne riječi: računovodstvene politike, sigurnost i uspješnost poslovanja, financijski pokazatelji

Abstract

The thesis is based on the analysis of changes in accounting policies using the financial statements of the company VMD MODEL d.o.o. for the years 2021 and 2022. The first part of the paper outlines and defines the regulatory frameworks for financial reporting in the Republic of Croatia, with an emphasis on the regulatory frameworks applicable to the financial statements for the year 2022. The second part of the thesis defines and explains the role of accounting policies in financial reporting. Finally, a vertical and horizontal analysis of the financial statements as of 2021 and 2022, for the company VMD MODEL d.o.o., was conducted, as well as an analysis of the selected company using financial indicators. The aim of the thesis is to demonstrate, through the selected example, how changes in accounting policies can impact the presented financial stability and performance of the business.

Keywords: accounting policies, financial stability and performance, financial indicators

Nensi Mešnjak

Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad

(vrsta rada)

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 05.09.2024.

Nensi Mešnjak

(potpis)

Nensi Mešnjak

Name and surname

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis

(type of)

is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography. I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights. I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution..

Student:

Zagreb, 05.09.2024.

Nensi Mešnjak

(personal signature of the student)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. REGULATORNI OKVIR FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA U HRVATSKOJ.....	4
2.1. Zakoni relevantni za financijsko izvještavanje poduzeća u Republici Hrvatskoj.....	4
2.1.1. Zakon o računovodstvu	4
2.1.2. Zakon o porezu na dobit.....	6
2.1.3. Zakon o porezu na dodanu vrijednost	8
2.2. Temeljna računovodstvena načela i njihova primjena u financijskom izvještavanju	9
2.3. Hrvatski i međunarodni standardi financijskog izvještavanja.....	11
2.3.1. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.....	11
2.3.2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	13
2.4. Analiza financijskih pokazatelja kao instrument za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća	14
3. ULOGA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA U FINANCIJSKOM IZVJEŠTAVANJU PODUZEĆA.....	18
3.1. Definicija računovodstvenih politika i procjena	18
3.2. Važnost računovodstvenih politika kao dio ukupne politike poslovanja.....	19
3.2.1. Uvjeti utvrđivanja prihoda	19
3.2.2. Uvjeti utvrđivanja rashoda	21
3.2.3. Uvjeti utvrđivanja imovine.....	22
3.2.4. Uvjeti utvrđivanja obveza i smanjenja imovine.....	23
3.3. Čimbenici koji utječu na izbor i promjenu računovodstvenih politika	24
3.4. Utjecaj promjene računovodstvenih politika na financijsko izvještavanje	25

4. UTJECAJ PROMJENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA SIGURNOST I USPJEŠNOST PODUZEĆA VMD MODEL D.O.O.	27
4.1. Opis promatranog poduzeća i njegovih značajnih računovodstvenih politika.....	27
4.1.1. Opće informacije o poduzeću.....	27
4.1.2. Financijski izvještaji poduzeća za godinu 2021. i 2022.....	28
4.2. Horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka odabranog poduzeća za 2021. i 2022. godinu	31
4.2.1. Horizontalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike	31
4.2.2. Vertikalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike	35
4.3. Analiza odabranog poduzeća putem financijskih pokazatelja za 2021. i 2022. godinu	39
4.3.1. Pokazatelji likvidnosti	40
4.3.2. Pokazatelji zaduženosti	41
4.3.3. Pokazatelji aktivnosti	43
4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	44
4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	45
5. ZAKLJUČAK	46
LITERATURA.....	48
POPIS TABLICA.....	50
POPIS SLIKA	51
ŽIVOTOPIS	52

1. UVOD

Računovodstvene politike predstavljaju osnovne smjernice i pravila prema kojima poduzeća pripremaju svoje financijske izvještaje. One definiraju način na koji se određeni financijski događaji bilježe, mjere i prikazuju u financijskim izvještajima. Promjene u računovodstvenim politikama mogu imati značajan utjecaj na prezentaciju financijskih izvještaja te na percepciju sigurnosti i uspješnosti poduzeća. Stoga je važno istražiti kako takve promjene oblikuju financijske izvještaje te kako utječu na sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je analiza uspješnosti i sigurnosti poslovanja poduzeća VMD MODEL d.o.o. prije i nakon promjene računovodstvene politike, kako bi se utvrdilo imaju li računovodstvene politike utjecaj na prezentiranu sigurnost i uspješnost poslovanja.

Ciljevi ovog diplomskog rada su sljedeći:

1. Sistematizirati važnost računovodstvenih politika i čimbenika koji utječu na njihov odabir i promjenu
2. Istražiti kako promjene u računovodstvenim politikama utječu na sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća
3. Analizirati utjecaj promjena računovodstvenih politika na financijske izvještaje poduzeća VMD Model d.o.o.
4. Analizirati percepciju uspješnosti poslovanja prije i nakon promjena računovodstvenih politika na primjeru odabranog poduzeća

Ovaj rad pruža stručni doprinos razumijevanju utjecaja promjena računovodstvenih politika na prezentiranu sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća. Analiza se temelji na stvarnim podacima odabranog poduzeća, pružajući konkretan uvid u praktične implikacije promjena računovodstvenih politika. Kroz analizu definicija računovodstvenih politika i procjena te pregleda na praktičnom primjeru, istražilo se kako te promjene utječu na ključne financijske pokazatelje. Time se omogućuje bolje razumijevanje kompleksnosti financijskih izvještaja te pružiti smjernice za interpretaciju financijskih rezultata u kontekstu promjena računovodstvenih politika.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Glavni izvori podataka za ovo istraživanje bili su godišnji financijski izvještaji poduzeća, relevantna zakonska i regulatorna dokumentacija, te stručna literatura iz područja računovodstva i financija. Godišnji financijski izvještaji poduzeća pružili su ključne informacije za analizu. Korišteni su objavljeni financijski izvještaji poduzeća VMD MODEL d.o.o. za financijske godine 2021. i 2022.

Uz financijske izvještaje, korišteni su i relevantni zakoni i propisi koji reguliraju financijsko izvještavanje u Hrvatskoj. To uključuje Zakon o računovodstvu, Zakon o porezu na dobit (uključujući Pravilnik o porezu na dobit i Zakon o dodatnom porezu na dobit), Zakon o porezu na dodanu vrijednost (uključujući Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost), te Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI) i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI). Ovi dokumenti pružili su pravni okvir i smjernice za pravilno financijsko izvještavanje i usklađivanje s međunarodnim praksama.

Metode istraživanja uključivale su horizontalnu i vertikalnu analizu financijskih izvještaja, koja je omogućila uvid u promjene tijekom vremena i identifikaciju ključnih trendova. Korištene su i metode izračuna i interpretacije različitih financijskih pokazatelja.

Na temelju prikupljenih podataka i provedenih analiza, istraživanje je omogućilo dublje razumijevanje utjecaja promjena računovodstvenih politika na sigurnost i uspješnost poslovanja. Kombinacija kvantitativnih i kvalitativnih metoda istraživanja pružila je sveobuhvatan uvid u problematiku i omogućila formiranje relevantnih zaključaka i preporuka.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Kroz detaljnu analizu promjena u računovodstvenim politikama, kao i metodologijama procjena koje su primijenjene u financijskim izvještajima, istražilo se kako te promjene oblikuju prezentaciju financijskih rezultata te kako utječu na sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća. Prva faza istraživanja uključuje regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj, uključujući zakone relevantne za financijsko izvještavanje poduzeća, temeljna računovodstvena načela i njihovu primjenu, te hrvatske i međunarodne standarde financijskog izvještavanja. U ovom dijelu rada također se analizira upotreba financijskih pokazatelja kao instrumenta za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća. Razumijevanje osnovnih pojmova i pravila financijskog izvještavanja ključno je za analizu financijskih izvještaja i njihovih promjena tijekom vremena. U trećem poglavlju rada analizira se uloga računovodstvenih politika u financijskom izvještavanju poduzeća. Objašnjavaju se definicija

računovodstvenih politika i procjena, te njihova važnost kao dijela ukupne politike poslovanja. Razmatraju se čimbenici koji utječu na izbor i promjenu računovodstvenih politika te se analizira kako promjene u računovodstvenim politikama utječu na financijsko izvještavanje. Četvrto poglavlje posvećeno je istraživačkom dijelu, u kojemu se pojašnjavaju specifičnosti poslovanja poduzeća VMD MODEL d.o.o., njegova osnovna djelatnost kao i pregled objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu. Pravilna interpretacija ovih podataka omogućila je stvaranje osnovnog razumijevanja financijskog položaja i uspješnosti poduzeća prije nego što se pristupi analizi promjena. Nakon toga, rad se temelji na horizontalnoj i vertikalnoj analizi bilance i računa dobiti i gubitka odabranog poduzeća za 2021. godinu i 2022. godinu. Ova usporedba pomoći će identificirati i razumjeti temeljno poslovanje i strukturu financijskih izvještaja poduzeća te njihov utjecaj na financijske pokazatelje. Konačno, provede će se usporedba financijskih pokazatelja temeljenih na izvještaju za 2021. godinu prije i nakon promjene računovodstvene politike, kao i izvještaj za 2022. godinu.

2. REGULATORNI OKVIR FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA U HRVATSKOJ

Regulatorni okvir financijskog izvještavanja predstavlja zakonske i ostale odredbe prema kojima je propisana primjena odgovarajućih standarda, u svrhu priznavanja, mjerenja te objavljivanja pojedinih elemenata u financijskim izvještajima. Odredbe se dijele na zakone, temeljna računovodstvena načela, standardi financijskog izvještavanja (Hrvatski te Međunarodni) te računovodstvene politike.

2.1. Zakoni relevantni za financijsko izvještavanje poduzeća u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj postoji mnogo zakona koji su primjenjivi na financijsko izvještavanje. Neki, poput Zakona o računovodstvu, definiraju podloge za financijske izvještaje, poput knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga, dok drugi definiraju porezne regulative relevantne tijekom financijskog izvještavanja, poput Zakona o porezu na dobit, Pravilnika o porezu na dobit, Zakonu o porezu na dodanu vrijednost te Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost. S obzirom da se u nastavku provodi analiza financijskih izvještaja za 2022. godinu, u radu se definiraju svi zakoni relevantni za financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj zaključno s 31. prosincem 2022. godine. Nije bilo značajnih promjena u odnosu na zakonsku regulativu primjenjivu na 31. prosinca 2021. godine.

2.1.1. Zakon o računovodstvu

Zakon o računovodstvu proglašen je na sjednici Hrvatskog sabora 3. srpnja 2015. godine. Inačice Zakona o računovodstvu primjenjive na 31.12.2022 su sljedeće: NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22. „Ovim Zakonom uređuje se računovodstvo poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja...“ (Zakon o računovodstvu, 2024.) Navedeni zakon dužni su primjenjivati: trgovačka društva, podružnice poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi, poslovne jedinice trgovačkih društava sa sjedištem u drugoj državi (u slučaju da u državi u kojoj je sjedište podružnice ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga te sastavljanja financijskih izvještaja), kreditne unije, te svaka pravna i fizička osoba koja je obveznik poreza na dobit. Zakon se ne obvezuju primjenjivati domaće i strane udruge te jedinice lokalne ili regionalne samouprave i ostali proračunski i izvanproračunski korisnici.

Zakon o računovodstvu također postavlja kriterije za raspodjelu poduzetnika po veličini, na mikro, male, srednje i velike poduzetnike. Kriteriji su ukupna aktiva, ukupni prihodi i broj zaposlenika, te se utvrđuju na zadnji dan godine koja prethodi tekućoj godini (Tablica 1).

Tablica 1 Prikaz kriterija za razvrstavanje poduzetnika na 31.12.2022.

Veličina poduzetnika	Pokazatelji na 31.12.2022.
Mikro poduzetnici	Ne prelaze 2 od 3 sljedeća kriterija: <ul style="list-style-type: none"> • ukupna aktiva: 2.600.000 kn • ukupni prihodi 5.200.000 • prosječan broj zaposlenika: 10
Mali poduzetnici	Ne prelaze 2 od 3 sljedeća kriterija: <ul style="list-style-type: none"> • ukupna aktiva: 30.000.000 kn • ukupni prihodi: 60.000.000 kn • prosječan broj zaposlenika: 50
Srednji poduzetnici	Ne prelaze 2 od 3 sljedeća kriterija: <ul style="list-style-type: none"> • ukupna aktiva: 150.000.000 kn • ukupni prihodi: 300.000.000 kn • prosječan broj zaposlenika: 250
Veliki poduzetnici i velike grupe	Prelaze minimalno 2 od 3 kriterija navedena za srednje poduzetnike.

Izvor: Izrada autora prema podacima (Zakon o računovodstvu, 2024.)

Prema uvjetima navedenim u Tablici 1, zaključuje se kako se VMD Model, subjekt analize rada, u 2022. godini klasificira kao veliki poduzetnik. Društvo je u izvještaju za 2022. godinu, prikazalo prepravljeni izvještaj za 2021. godinu prema kojemu iskazuju:

- ukupna aktiva: 508.164.728 kn (>150.000.000 kn)
- ukupni prihodi: 314.453.503 kn (>300.000.000 kn)
- broj zaposlenika: 10 (<250)

Člankom 17. Zakona o računovodstvu definiraju se obveznici korištenja Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, kao i obveznici korištenja Međunarodnih standarda financijskog

izvještavanja. Prema članku 17, obveznici sastavljanja i prezentiranja izvještaja prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja su mikro, mali i srednji poduzetnici, kao i svi ostali poduzetnici koji se ne mogu razvrstati prema kriterijima iz članka 5 Zakona. Veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa, obveznici su primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

Mikro i mali poduzetnici, prema Zakonu, dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje. Srednji i veliki poduzetnici, kao i subjekti od javnog interesa, dužni su objavljivati godišnje financijske izvještaje koje čine: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Poduzetnici obveznici primjene HSFI nisu dužni objavljivati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Obvezi revizije godišnjih financijskih izvještaja podliježu izvještaji srednjih i velikih poduzetnika, kao i subjekata od javnih interesa.

Društvo VMD Model d.o.o. se prema prepravljenom izvještaju za 2021. u 2022. godini kategoriziralo kao veliko poduzeće, što ga čini obveznikom primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, kao i obveznikom revizije. Zakon također definira godišnja konsolidirana izvješća, nefinancijsko izvještavanje te javnu objavu, koji se ne smatraju relevantnim za ovu usporedbu.

2.1.2. Zakon o porezu na dobit

Zakon o porezu na dobit utvrđuje definiranje poreza na dobit i njegovo plaćanje. Inačice Zakona primjenjive na 31.12.2022 su sljedeće: 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 114/22. Uz Zakon o porezu na dobit, važno je napomenuti i Pravilnik o porezu na dobit te Zakon o dodatnom porezu na dobit.

Članom 2 Zakon definira se porezni obveznik; “Porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi.” (Zakon o porezu na dobit, 2024.).

Osim prethodno navedenog, poreznim obveznicima smatraju se tuzemne jedinice inozemnih grupacija, fizičke osobe koje su u prethodnom razdoblju ostvarili ukupni primitak od 1.000.000 eura, te fizike osobe koje počinju obavljati samostalnu djelatnost ako izjave da će plaćati porez na dobit (umjesto poreza na dohodak). Državne ustanove, ustanove jedinica lokalne i regionalne samouprave, vjerske zajednice, neprofitne udruge, i sl. nisu obveznici poreza na dobit.

Zakon definira poreznu osnovicu kao razliku prihoda i rashoda koja je uvećana, odnosno umanjena prema odrednicama Zakona o porezu na dobit. Poreznu osnovicu rezidenta (“..pravne i fizičke osobe čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u Republici Hrvatskoj ili kojima se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u Republici Hrvatskoj.” (Zakon o porezu na dobit, 2024.) čini dobit ostvarena u RH te izvan RH, dok poreznu osnovicu nerezidenta (“osobe kojima nije utvrđena rezidentnost...”) (Zakon o porezu na dobit, 2024.) čini samo dobit ostvarena u Republici Hrvatskoj. Stavke uvećanja i umanjjenja poreza na dobit nalaze se u Tablici 2.

Tablica 2 Stavke uvećanja i umanjjenja poreza na dobit

Stavke uvećanja poreza na dobit	Stavke umanjjenja poreza na dobit
rashodi od vrijednosnih usklađenja (dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, financijske imovine, potraživanja od kupaca)	prihodi od vrijednosnih usklađenja financijske imovine
rashodi od rezerviranja	prihodi od rezerviranja
rashodi od nerealiziranih tečajnih razlika	prihodi od nerealiziranih tečajnih razlika
rashodi od ostalih nenovčanih transakcija	prihodi od ostalih nenovčanih transakcija
smanjenja potraživanja od poslovnih aktivnosti	povećanja potraživanja od poslovnih aktivnosti
smanjenja kratkotrajnih potraživanja po osnovi kamata priznatih u prihode	povećanja kratkoročnih potraživanja po osnovi kamata priznatih u prihode
smanjenja zaliha	povećanja zaliha
povećanja kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti	smanjenja kratkoročnih obveza od poslovnih aktivnosti
povećanja kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode	smanjenja kratkoročnih obveza po osnovi kamata priznatih u rashode
ostale korekcije koje povećavaju dobit	ostale korekcije koje smanjuju dobit

Izvor: Izrada autora prema podacima (Zakon o porezu na dobit, 2024.)

Osim Zakona o porezu na dobit, potrebno je spomenuti i Pravilnik o porezu na dobit, u kojemu su detaljnije definirane odredbe Zakona. Dana 20. prosinca 2022. godine donesen je i Zakon o dodatnom porezu na dobit. “Dodatni porez na dobit utvrđuje se i plaća u uvjetima nepovoljnih

gospodarskih okolnosti u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbama ovoga Zakona na načelima pravednosti, jednakosti i razmjernosti prema kojima je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima” (Zakon o dodatnom porezu na dobit, 2024.) Zakonom je uvedena odredba prema kojoj će porezni obveznici s prihodima za 2022. godinu većima od 300.000.000,00 HRK biti obveznici dodatnog poreza u iznosu 33% na osnovicu utvrđenu ovim Zakonom. Poreznu osnovicu čini pozitivna razlika između oporezive dobiti poreznog razdoblja i prosječne oporezive dobiti prethodnih poreznih razdoblja (uključujući godine 2018., 2019., 2020., 2021.) uvećane za 20 %.

2.1.3. Zakon o porezu na dodanu vrijednost

Zakon o porezu na dodanu vrijednost definira obračun i plaćanje poreza na dodanu vrijednost (PDV-a). Obveznik PDV-a je svaka osoba koja samostalno obavlja neku djelatnost (bez obzira na svrhu i rezultat djelatnosti). Porezni obveznici nisu tijela državne vlasti i državne uprave, jedinice lokalne i regionalne samouprave te druga tijela s javnim ovlastima.

Porezna stopa PDV-a iznosi :

- 5% za osnovne namirnice – kruh, mlijeko, ribe i mekušci, mesni proizvodi, povrće, voće, jaja itd., stručne knjige, lijekovi, medicinska oprema, ulaznice, hrana za životinje i gnojiva,
- 13% za usluge smještaja, novine i časopisi, menstrualne potrepštine, isporuka vode, električne energije i plina, prikupljanje otpada, ogrjevna drva, usluživanje jela i slastica ili
- 25% za sva ostala dobra i usluge koja se ne plaćaju po stopama 5% ili 13%

Porez na dodanu vrijednost u izvještajima iskazuje se na pozicijama potraživanja prema državi / obveza prema državi, te se uz godišnje izvještavanje prijavljuje na mjesečnoj bazi Poreznoj upravi.

2.2. Temeljna računovodstvena načela i njihova primjena u financijskom izvještavanju

Računovodstvena načela predstavljaju skup pravila, odnosno smjernica, koje bi se trebale slijediti prilikom financijskog izvještavanja. Računovodstvena načela pomažu organizirati financijske informacije prema standardiziranim pravilima i općim smjernicama.

Računovodstvena načela razlikuju se po zemljama, te bi korisnici financijskih izvještaja trebali sa oprezom uspoređivati izvještaje iz različitih zemalja. U Republici Hrvatskoj primarno se koriste Međunarodni računovodstveni standardi, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja te Hrvatski standardi financijskog izvještavanja. U Sjedinjenim Američkim Državama, primjerice, odluku o računovodstvenim načelima koja se koriste donosi Financial Accounting Standards Board (FASB). FASB navodi načela koje se razlikuju od načela definiranih prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja.

Prema FASB, 10 osnovnih računovodstvenih načela navedena su u Tablici 3.

Tablica 3 Računovodstvena načela prema FASB-u

Naziv načela	Kratki opis načela
Načelo pravilnosti	Sve organizacije slijede GAAP standarde
Načelo dosljednosti	Računovodstvene prakse organizacije su dosljedne i usporedive u svakom izvještajnom razdoblju
Načelo iskrenosti	Računovodstveni podaci organizacije su točni i prikazuju ispravnu sliku financijskog stanja
Načelo trajnosti metoda	Računovodstvene prakse organizacije stalne su kroz financijska razdoblja
Načelo nekompencacije	Svi aspekti učinka organizacije su potpuno prikazani bez mogućnosti kompenzacije dugova
Načelo opreznosti	Računovodstveni unosi su pravovremeni i realistični
Načelo kontinuiteta	Kratkoročne i dugoročne klasifikacije financijskih informacija temelje se na ideji da će entitet nastaviti s poslovanjem
Načelo periodičnosti	Računovodstvena razdoblja su redovita, rutinska i dosljedna
Načelo materijalnosti	Imovina se vrednuje prema troškovima, a svi financijski izvještaji temelje se na istinitim informacijama
Načelo najveće dobre vjere	Svaka osoba uključena u računovodstveni proces djeluje pošteno

Izvor: Izrada autora prema podacima (Generally Accepted Accounting Principles, 2024.)

S druge strane, računovodstvena načela korištena u Republici Hrvatskoj navedena su te objašnjena u sklopu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, odnosno u Okvirima za primjenu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, te glase:

- Neograničenost vremena poslovanja – objavljeni financijski izvještaji temelje se na pretpostavci da društvo posluje te će nastaviti poslovati u budućnosti,
- Nastanak događaja – objavljeni financijski izvještaji (osim izvještaja o novčanom toku) prikazuju učinke transakcija i ostalih događaja u razdoblju kada su ti događaji u stvarnosti nastali (ne u razdoblju kada se za navedene transakcije primi ili isplati novac),
- Značajnost (materijalnost) – u financijskim izvještajima svaka značajna skupina sličnih pozicija prikazuje se odvojeno,
- Dosljednost – u financijskim izvještajima klasifikacija pozicija treba biti konzistentna kroz više razdoblja,
- Usporedivost – financijski izvještaji moraju biti međusobno usporedivi za više razdoblja, te usporedivi sa izvještajima drugih poduzetnika,
- Opreznost – prilikom sastavljanja financijskih izvještaja, uključuje se stupanj razboritosti u prosuđivanju tako da obveze i rashodi mogu biti blago precijenjeni, a imovina i prihodi blago podcijenjeni,
- Prijeboj – Imovina, obveze, prihodi i rashodi ne treba prebijati (osim ako je drugačije dopušteno Standardom),
- Bilančni kontinuitet – početna bilanca za svaku godinu odgovara završnoj bilanci prethodne godine,
- Odvojeno mjerenje stavki – stavke imovine, obveza i kapitala mjere se odvojeno. (Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, 2024.)

Iako se računovodstvena načela između hrvatskih standarda te FESB-a razlikuju po nazivima, predstavljaju iste ili slične ideje. Razlog tome je što se računovodstvena načela prilikom sastavljanja temelje na određenim pretpostavkama:

- Pretpostavka poslovnog subjekta – poduzeće je samostalna cjelina, te se prilikom izvještaja u financijske izvještaje uključuju samo podaci koji se odnose na navedenog subjekta
- Pretpostavka vremenske neograničenosti – temeljna pretpostavka da će poduzeće nastaviti poslovati u budućnosti te kako poduzetnik nema namjeru likvidirati ili smanjiti opseg poslovanja
- Pretpostavka novčane jedinice – pretpostavka da su financijski izvještaji sastavljeni u okolnostima stabilne valute te kako su u izvještajima iskazane isključivo transakcije koje se mogu novčano izmjeriti

- Pretpostavka obračunskog razdoblja – izvještavanje se obavlja u određenim redovnim intervalima (godišnje, polugodišnje...) (Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, 2024.)

„Stoga računovodstvena načela određuju značajke i zamisao računovodstva, te ujedno utvrđuju osnovu za računovodstvenu i/ili računovodstvene politike“ (Proklin, 1994.)

Prema slici 1, postavlja se zaključak kako računovodstvena načela proizlaze iz računovodstvenih pretpostavki, a računovodstveni standardi iz definiranih računovodstvenih načela.

Slika 1 Odnos računovodstvenih pretpostavki, načela i standarda

Izvor: Gulin, i dr., 2003., str. 44

2.3. Hrvatski i međunarodni standardi financijskog izvještavanja

Hrvatski i međunarodni standardi financijskog izvještavanja definirani su na temelju određenih računovodstvenih načela. Hrvatski standardi u velikoj mjeri bazirani su na međunarodnima, te među njima ne postoji previše razlika. Kao prethodno spomenuto, Zakonom o računovodstvu određeno je kako su mikro, mali i srednji poduzetnici obveznici izvještavanja prema HSFI standardima, dok su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa obveznici izvještavanja prema MSFI.

2.3.1. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja

Hrvatske standarde financijskog izvještavanja donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu. HSFI broji sveukupno 18 standarda, i to su (po redu): Financijski izvještaji, Konsolidirani financijski izvještaji, Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, Događaji nakon datuma bilance,

Dugotrajna nematerijalna imovina, Dugotrajna materijalna imovina, Ulaganje u nekretnine, Dugotrajna imovina namjerena prodaji i prestanak poslovanja, Financijska imovina, Zalihe, Potraživanja, Kapital, Obveze, Vremenska razgraničenja, Prihodi, Rashodi, Poljoprivreda te Vremenska ograničenost poslovanja.

Svaki standard prati generalnu formu: uvod, definicije, sadržaj, priznavanje, mjerenje, prestanak priznavanja, objavljivanje te datum stupanja na snagu. Svaki HSFI u sebi tumače ekvivalent nekoliko MSFI / MRS, prema tome moglo bi se zaključiti kako su Hrvatski standardi financijskog izvještavanja zapravo sažeta verzija Međunarodnih standarda, s nekoliko ključnih izmjena. Navedeni međunarodni standardi nisu regulirani sa HSFI: MSFI 2 (Isplate s temelja dionica), MSFI 6 (Istraživanje i procjena mineralnih resursa), MSFI 7 (Financijski instrumenti: objavljivanje), MSFI 8 (Poslovni segmenti). Za navedene stavke, kao i ostale kategorije za koje ne postoji primjenjivi HSFI, HSFI nalaže sljedeće: „U slučaju kada ne postoji Hrvatski standard financijskog izvještavanja primjenjiv na transakciju i druge događaje, menadžment će pri sastavljanju i primjenjivanju računovodstvenih politika prosuditi i izabrati one računovodstvene politike koje osiguravaju:

- a) informacije koje su važne i potrebne korisniku pri donošenju ekonomskih odluka,
- b) pouzdane informacije tako da financijski izvještaji:
 - i. vjerno predočuju financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poduzetnika,
 - ii. odražavaju ekonomsku bit transakcija, drugih događaja i uvjeta, a ne samo zakonsku formu,
 - iii. budu neutralni i nepristrani,
 - iv. budu temeljeni na opreznosti, i
 - v. potpuni su u svim važnim aspektima.“ (Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, 2024.)

S obzirom kako je za analizu u poglavlju 4 najrelevantnija pozicija prihoda, u radu se definira samo HSFI 15 Prihodi kao primjer.

HSFI 15 definira prihode kao „povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, kada ti priljevi imaju za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koje se odnosi na unose od strane sudionika u kapitalu“ (Hrvatski standard financijskog izvještavanja 15, 2024.). Prihodi se dijele na financijske prihode i poslovne prihode, koji se dodatno dijele na prihode od prodaje i ostale poslovne prihode. Standard naglašava kako prihod treba biti priznat u trenutku kada je realiziran (kada je došlo do prijenosa kontrole na kupca nad dobrima ili uslugama), kada se iznos prihoda

može pouzdano izmjeriti te ako postoji vjerojatnost budućih ekonomskih koristi povezanih s transakcijom. U slučaju usluga ili proizvodnje, ako je moguće pouzdano procijeniti stupanj dovršenosti, prihod će se priznavati prema metodi stupnja dovršenosti. Prihodi se, prema HSFI 15, mjere prema fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja te se obično sporazumno određuje između kupca i dobavljača. Prilikom objavljivanja prihoda, poduzetnik je dužan objaviti: računovodstvene politike u svezi priznavanja prihoda, sva značajne vrste prihoda tijekom poslovne godine, iznos tečajnih razlika, te iznos i strukturu ostalih prihoda.

2.3.2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) predstavljaju okvire za financijsko izvještavanje koji su osmišljeni kako bi osigurali konzistentnost, transparentnost i usporedivost financijskih izvještaja diljem svijeta. Ovi standardi omogućuju investitorima, regulatorima i drugim zainteresiranim stranama jasno razumijevanje financijskog stanja i poslovnih rezultata poduzeća. MRS uspostavljeni su od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Committee, IASC), dok MSFI izdaje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), koji je osnovan 2001. kao nasljednik IASC-a.. Ukupno je usvojeno 41 MRS (MRS 1 - MRS 41), iako su mnogi od njih naknadno revidirani ili zamijenjeni novim MSFI standardima, dok trenutno postoji 17 MSFI standarda, uz nekoliko dodataka, tumačenja i revidiranih verzija postojećih standarda. MSFI standardi obično sadrže naslov i opseg koji opisuje područje primjene i obuhvat standarda, ciljeve koji definiraju svrhu standarda, definicije koje preciziraju ključne pojmove i definicije, smjernice za priznavanje i mjerenje koje detaljno opisuju načela priznavanja i mjerenja financijskih stavki, upute za objavljivanje koje propisuju zahtjeve za objavljivanje informacija u financijskim izvještajima te primjere koji pružaju ilustracije za bolji uvid u primjenu standarda.

Glavna razlika između MRS i MSFI je u organizaciji koja ih izdaje i u pristupu standardizaciji. MRS se fokusirao na osnovne računovodstvene prakse i principe s naglaskom na standardizaciju financijskog izvještavanja, dok se MSFI usmjerava na detaljnije smjernice, specifične postupke i primjenu međunarodnih pravila u različitim kontekstima kako bi se osigurala veća transparentnost i usporedivost. MSFI se kontinuirano razvijaju i ažuriraju kako bi odražavali promjene u poslovanju i zahtjevima korisnika financijskih izvještaja. Struktura i sadržaj MRS standarda su više usmjereni na osnovne principe, dok su MSFI standardi detaljniji s preciznijim smjernicama i uputama za specifične situacije.

Prihodi su definirani kroz nekoliko različitih MRS i MSFI-a, ključni od njih je MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima. Ovaj standard definira pet koraka za priznavanje prihoda: identifikacija ugovora s kupcem, identifikacija obveza u ugovoru, utvrđivanje transakcijske cijene, raspodjela transakcijske cijene i priznavanje prihoda. Prihodi se priznaju kada se ostvaruje pravo na prihod, tj. kada se značajni rizici i koristi vezani uz vlasništvo nad robom ili uslugom prenesu na kupca. MSFI 15 naglašava transparentnost i detaljno objavljivanje kako bi korisnici financijskih izvještaja imali bolji uvid u način priznavanja i mjerenja prihoda, što je ključno za razumijevanje financijskog stanja poduzeća. MRS i MSFI predstavljaju temeljne okvire za financijsko izvještavanje na globalnoj razini, omogućujući dosljednost i usporedivost financijskih podataka. Razlike između njih odražavaju razvoj računovodstvenih standarda i sve veću potrebu za transparentnošću i detaljnim uputama. MSFI 15, kao standard za priznavanje prihoda, ključan je za točno i pravovremeno prikazivanje financijskih rezultata, što je od velike važnosti za sve korisnike financijskih izvještaja.

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja brojniji su i složeniji od Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. „Od prve primjene Zakona o računovodstvu kada su MRS-evi bili obvezni za sva poduzeća u RH, pa do posljednje promjene kojom se značajno smanjuje broj subjekata obveznika njihove primjene, računovodstveni stručnjaci u Hrvatskoj suočeni su s brojnim problemima praktične primjene MSFI-a. Prema rezultatima provedenog empirijskog istraživanja, ponajprije je ovdje riječ o razumijevanju sadržaja standarda, što zbog složenosti, nedorečenosti standarda i njihovih učestalih izmjena i dopuna a također i zbog problema neodgovarajućeg prijevoda pojedinih stručnih termina na hrvatski jezik.“ (Mamić Sačer i Sever, 2013.).

2.4. Analiza financijskih pokazatelja kao instrument za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća

Financijski pokazatelji predstavljaju ključne alate za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, kao i indikator potencijalnih problema u budućnosti poslovanja poduzeća. Iz tog razloga osobito služe korisnicima financijskih izvještaja te im pomažu u donošenju strateških odluka.

Financijski pokazatelji dijele se na nekoliko kategorija:

1. Pokazatelji likvidnosti: Mjere sposobnost poduzeća da podmiruje svoje kratkoročne obveze, te na taj način mjere sigurnost poslovanja. Na primjer, koeficijent tekuće likvidnosti se izračunava usporedbom kratkotrajne imovine s kratkoročnim obvezama i

pokazuje koliki dio kratkoročnih obveza poduzeće može pokriti svojom kratkotrajnom imovinom. Idealni omjer tekuće likvidnosti iznosi 2 ili više, što bi za poduzeće značilo da sa kratkotrajnom imovinom mogu pokriti sve svoje kratkoročne obveze, kao i dio dugoročnih. Koeficijent ubrzane likvidnosti, s druge strane, pruža stroži test likvidnosti jer isključuje zalihe iz kratkoročne imovine, s obzirom na to da zalihe mogu biti manje likvidne. Visoki omjeri likvidnosti sugeriraju da poduzeće ima dovoljna sredstva za podmirenje svojih kratkoročnih obveza, dok niski omjeri mogu ukazivati na poteškoće u održavanju likvidnosti. Navedeni pokazatelji uključuju potraživanja u jednadžbu, koja može predstavljati problem zbog potencijalne nenaplativosti.

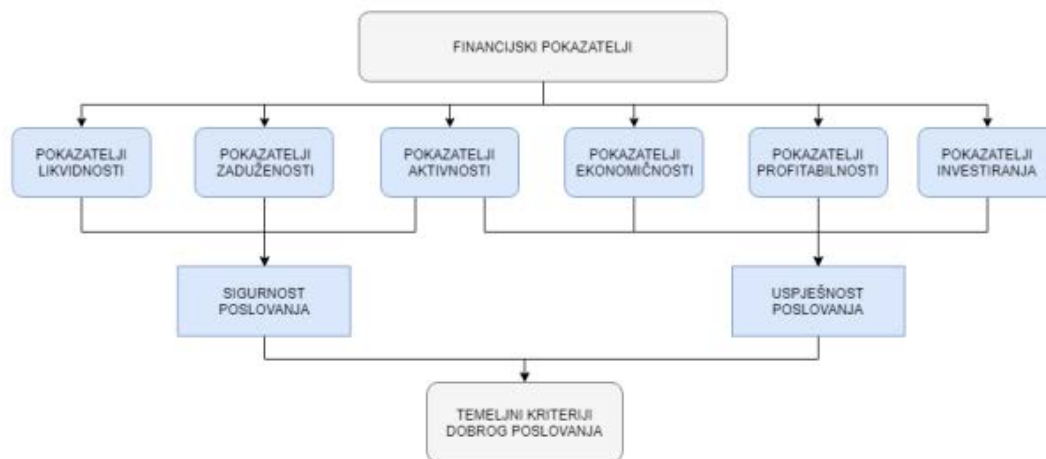
2. **Pokazatelji profitabilnosti:** Pokazatelji profitabilnosti ocjenjuju koliko učinkovito poduzeće koristi svoje resurse za generiranje dobiti. Rentabilnost imovine (ROA) mjeri koliku dobit poduzeće ostvaruje u odnosu na ukupnu imovinu, dok rentabilnost vlastitog kapitala (ROE) procjenjuje prinos na kapital uložen od strane dioničara. Neto marža profita prikazuje koliki postotak prihoda ostaje kao dobit nakon što su svi troškovi pokriveni. Ovi pokazatelji omogućuju procjenu uspješnosti poduzeća u generiranju prihoda i ostvarivanju dobiti te pružaju ključne informacije za investitore i menadžment. Koriste se za mjerenje uspješnosti poslovanja.
3. **Pokazatelji zaduženosti:** Mjere razinu financijske poluge poduzeća i njegovu sposobnost da podmiri svoje dugove. Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki je dio ukupnog financiranja poduzeća osiguran kroz dug, u usporedbi s vlastitim kapitalom (koeficijent vlastitog financiranja). Visoki omjer može ukazivati na veći rizik za vjerovnike, budući da veća zaduženost može otežati podmirenje obveza u slučaju financijskih poteškoća. Pokriće troškova kamata, koja se izračunava kao omjer dobiti prije kamata i poreza prema kamatnim rashodima, mjeri sposobnost poduzeća da generira dovoljno prihoda za pokrivanje svojih kamatnih rashoda. Niska pokrivenost kamate može sugerirati probleme s održivošću dugova i financijsku nesigurnost. Pokazatelji zaduženosti ukazuju na sigurnost poslovanja poduzeća.
4. **Pokazatelji aktivnosti:** Mjere učinkovitost upravljanja imovinom i poslovnim operacijama. Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko prihoda poduzeće generira u odnosu na svoju ukupnu imovinu, čime se ocjenjuje učinkovitost korištenja resursa. Omjer prometa i potraživanja mjeri koliko puta je poduzeće prihoda od prodaje ostvarilo u odnosu na svoja potraživanja, ukazujući na učinkovitost upravljanja potraživanjima i brzinu njihove pretvorbe u novac. Ovi pokazatelji omogućuju procjenu

operativne učinkovitosti i optimizaciju upravljanja imovinom, te ukazuju i na sigurnost poduzeća, kao i na uspješnost poslovanja.

5. Pokazatelji ekonomičnosti: Analiziraju učinkovitost s kojom poduzeće koristi svoje resurse za generiranje prihoda. Oni uključuju, primjerice, ekonomičnost ukupnog poslovanja koji pokazuje koliki dio prihoda ide na pokrivanje rashoda. Cilj ovih pokazatelja je identificirati područja gdje se mogu smanjiti troškovi ili poboljšati učinkovitost kako bi se povećala ukupna ekonomičnost poslovanja. Poslovnim prihodima morali bi se pokriti poslovni rashodi, kao i financijski rashodi i ostali poslovni rashodi, što bi ukazalo da poduzeće svojim redovnim poslovanjem može pokriti sve moguće rashode tijekom godine. Iz tog razloga pokazatelji ekonomičnosti odličan su pokazatelj uspješnosti poslovanja.
6. Pokazatelji investiranja: Ocjenjuju povrat koji poduzeće očekuje na svoja ulaganja, te su korisni u procjenjivanju atraktivnosti poduzeća za moguće investitore. Dividenda po dionici mjeri koliko se dobiti isplaćuje dioničarima po dionici, dok prinos na dionicu pokazuje koliko je profitabilno ulaganje u dionice poduzeća. Omjer cijene i zarade (P/E omjer) uspoređuje trenutnu cijenu dionice s njenom zaradom po dionici, čime se ocjenjuje koliko su investitori spremni platiti za jednu jedinicu zarade, što može ukazivati na očekivanja budućeg rasta. Ovi pokazatelji pružaju ključne informacije investitorima o isplativosti i rizicima ulaganja u poduzeće kao i o uspješnosti poslovanja poduzeća, te pomažu u donošenju informiranih investicijskih odluka.

Analiza financijskih pokazatelja pruža sveobuhvatan uvid u financijsko zdravlje poduzeća i omogućuje dionicima donošenje informiranih odluka. Pokazatelji likvidnosti, profitabilnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i investiranja zajedno omogućuju procjenu operativne učinkovitosti, financijske stabilnosti i potencijala za dugoročni rast. Razumijevanje i pravilna primjena ovih pokazatelja ključni su za identifikaciju rizika, ocjenu sigurnosti poslovanja i postizanje održivog uspjeha u dinamičnom poslovnom okruženju. (Žager i dr., 2017.)

Slika 2 Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Žager, K., i dr., 2008.

3. ULOGA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA U FINANCIJSKOM IZVJEŠTAVANJU PODUZEĆA

Računovodstvene politike igraju značajnu ulogu u financijskom izvještavanju poduzeća, jer oblikuju način na koji se financijski događaji evidentiraju i iskazuju u financijskim izvještajima. Računovodstvena načela omogućuju standardizaciju i konzistentnost u prikazivanju financijskih informacija, što je od iznimnog značaja za transparentnost i pouzdanost financijskog izvještavanja.

3.1. Definicija računovodstvenih politika i procjena

HSFI 3 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške definira računovodstvene politike kao „posebna načela, osnove, dogovori, praksa i pravila koje primjenjuje poduzetnik pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja“ (Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, 2024.). Računovodstvene politike uključuju smjernice za priznavanje, mjerenje i prikazivanje prihoda, rashoda, imovine, obveza i kapitala. Menadžment poduzeća odgovoran je za odabir računovodstvenih politika, te prilikom odabira računovodstvenih politika, menadžment je odgovoran poštovati primjenjive Hrvatske standarde financijskog izvještavanja / Međunarodne standarde financijskog izvještavanja. Prihvaćene računovodstvene politike menadžment ima obvezu dosljedno primjenjivati na sve transakcije sličnog tipa.

Osim računovodstvenih politika, važnu ulogu imaju i računovodstvene procjene. One uključuju upotrebu profesionalnog prosuđivanja pri mjerenju i priznavanju financijskih stavki u situacijama kada je prisutna neizvjesnost. Na primjer, procjena vijeka trajanja imovine, procjena mogućnosti naplate potraživanja, ili procjena rezervi za potencijalne troškove predstavljaju primjere računovodstvenih procjena. Korištenjem ovih procjena poduzeće može osigurati točnije i pouzdanije financijsko izvještavanje, prilagođeno specifičnim uvjetima i potrebama poslovanja. Promjene računovodstvenih procjena predstavljaju prilagodbe knjigovodstvenih vrijednosti imovine ili obveza koje proizlaze iz novih informacija ili drugih novih spoznaja. Te promjene uzrokuju prilagodbu procjena ili pretpostavki korištenih u primjeni računovodstvene politike za određenu imovinu ili obvezu. (Žager i dr, 2016.)

Zbog neizvjesnosti svojstvene poslovnim aktivnostima, mnoge stavke financijskih izvještaja ne mogu se precizno izmjeriti. Dakle, poduzeće će se morati osloniti na računovodstvene procjene pri primjeni svojih računovodstvenih politika za određene stavke. Procjene se temelje na

prosudbama ili pretpostavkama zasnovanim na najnovijim, dostupnim, pouzdanim informacijama.

3.2. Važnost računovodstvenih politika kao dio ukupne politike poslovanja

Računovodstvene politike su ključan element ukupne poslovne politike poduzeća, jer imaju izravan utjecaj na način na koji se financijski rezultati i položaj poduzeća prikazuju vanjskim i unutarnjim korisnicima. Pravilno odabrane i dosljedno primijenjene računovodstvene politike osiguravaju transparentnost i konzistentnost financijskog izvještavanja, što je ključno za povjerenje investitora, vjerovnika i drugih dionika. (Jurić, 2014.)

Pored toga, računovodstvene politike omogućuju poduzećima da svoje financijske izvještaje prilagode specifičnim poslovnim potrebama i okolnostima, čime se osigurava vjerodostojan prikaz financijskog stanja i poslovnih rezultata. Na primjer, izbor metode amortizacije može odražavati specifičnosti poslovanja i vrste imovine koje poduzeće koristi, čime se osigurava realniji prikaz troškova i vrijednosti imovine.

Računovodstvene politike također igraju ključnu ulogu u usklađivanju s regulatornim zahtjevima i računovodstvenim standardima, što je važno za održavanje usklađenosti s pravnim okvirom i standardima izvještavanja. Kroz pravilno definiranje i primjenu računovodstvenih politika, poduzeća mogu osigurati da njihovi financijski izvještaji budu u skladu sa zakonodavstvom i standardima, čime se povećava povjerenje investitora i drugih dionika u pouzdanost i transparentnost financijskih podataka.

Provedeno je istraživanje o prisutnosti određenih računovodstvenih politika u malim i srednjim poduzećima, temeljeno na podacima iz godišnjih financijskih izvještaja uzorka od 180 malih i srednjih poduzeća, počevši od razdoblja uvođenja Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI) u Hrvatskoj. U istraživanju su korištene metode statističke korelacije. Polazi se od osnovne pretpostavke da na financijsku poziciju poduzeća najznačajnije utječu one računovodstvene politike koje omogućuju primjenu alternativnih metoda i odnose se na procjenu značajnih stavki u bilanci. Posljedično, s obzirom na povezanost između bilance i računa dobiti i gubitka, učinak tih politika očit je na poslovne rezultate poduzeća. (Jurić, 2014.)

3.2.1. Uvjeti utvrđivanja prihoda

Priznavanje prihoda uređuju: MSFI 15 za prihode od ugovora s kupcima; MSFI 16 za prihode od najмова; MRS 28 za prihode od ulaganja obračunatih metodom udjela; MSFI 17 za prihode

iz osiguravajućih ugovora te MSFI 9 koji uređuje priznavanje prihoda u vezi s financijskim instrumentima (uključujući kamate, dividende i prihode od prodaje financijskih sredstava).

Međunarodni standard financijskog izvještavanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima (MSFI 15) donesen je s ciljem harmonizacije i pojednostavljenja računovodstvenih postupaka priznavanja prihoda. MSFI 15 zamijenio je nekoliko prethodnih standarda, uključujući MRS 18 – Prihodi (IAS 18) i MRS 11 – Ugovori o gradnji (IAS 11). Ovi prethodni standardi sadržavali su različite pristupe priznavanju prihoda, što je dovelo do nedosljednosti u izvještavanju između različitih industrija i jurisdikcija. MSFI 15 uspostavlja jedinstven i sveobuhvatan okvir za priznavanje prihoda, koji je primjenjiv na sve ugovore s kupcima, uključujući i djelatnost u kojoj posluje društvo VMD Model d.o.o.

MSFI 15 temelji se na principu da se prihodi trebaju priznavati u trenutku kada se kontrola nad ugovorenim proizvodima ili uslugama prenese na kupca, i to u iznosu koji odražava naknadu koju poduzeće očekuje primiti u zamjenu za te proizvode ili usluge. Ovaj princip razrađen je kroz pet koraka koji čine osnovu za priznavanje prihoda:

- Identifikacija ugovora s kupcem: Ugovor mora ispunjavati određene kriterije kako bi bio priznat u računovodstvu, uključujući usklađenost sa zakonskim uvjetima, mogućnost provedbe prava i obveza, te očekivanje naplate.
- Identifikacija obveza izvršenja u ugovoru: Poduzeće mora utvrditi koje su specifične obveze izvršenja ugovorene. Svaka obveza predstavlja obvezu poduzeća da isporuči specifičan proizvod ili uslugu kupcu.
- Određivanje transakcijske cijene: Transakcijska cijena je iznos naknade koji poduzeće očekuje primiti u zamjenu za isporuku obećanih proizvoda ili usluga. Ovaj iznos može uključivati fiksne i varijabilne elemente.
- Alokacija transakcijske cijene na obveze izvršenja: Ako ugovor uključuje više obveza izvršenja, transakcijska cijena se mora rasporediti na svaku obvezu izvršenja na temelju relativnih pojedinačnih prodajnih cijena obećanih proizvoda ili usluga.
- Priznavanje prihoda kada se obveze izvršenja ispune: Prihodi se priznaju kada poduzeće ispuni obvezu izvršenja, tj. kada kupac stekne kontrolu nad isporučenim proizvodom ili uslugom. Ovo može biti u određenom trenutku (točka u vremenu) ili kroz određeno razdoblje (prema vremenskoj bazi). (MSFI 15, 2024.)

MSFI 15 definira specifične uvjete pod kojima se prihodi mogu priznati:

- Prijenos kontrole: Prihodi se priznaju kada kupac preuzme kontrolu nad proizvodom ili uslugom. To znači da kupac ima sposobnost usmjeravanja uporabe i ostvarivanja koristi od imovine.
- Identifikacija obveza izvršenja: Ako je obveza izvršenja definirana kao "različita" (distinct), prihodi se priznaju odvojeno. Za obveze koje nisu različite, prihodi se priznaju zajedno s drugim obvezama koje čine dio jedinstvene isporuke.
- Varijabilna naknada: Kada ugovor uključuje varijabilnu naknadu (popusti, povrati, bonusi), poduzeće mora procijeniti iznos koji će najvjerojatnije primiti i uključiti ga u transakcijsku cijenu. Prihodi se priznaju samo ako je vrlo vjerojatno da neće doći do značajnog obrata u prihodima nakon što neizvjesnost bude razriješena.
- Financijske komponente: Ako ugovor uključuje značajnu financijsku komponentu (primjerice, odgoda plaćanja koja nadilazi uobičajene kreditne uvjete), prihod se priznaje na temelju sadašnje vrijednosti naknade koju poduzeće očekuje primiti.
- Neovisne troškove ugovora: Troškovi povezani s ispunjavanjem ugovora mogu se kapitalizirati i amortizirati ako su izravno povezani s određenim ugovorom i ako ih poduzeće može identificirati i izmjeriti. (MSFI 15, 2024.)

Osim standardnih scenarija priznavanja prihoda, u standardu se pružaju smjernice za složenije scenarije, uključujući konsignacijsku prodaju, pravo na povrat proizvoda, licenciranje intelektualnog vlasništva te usluge pretplate, koje nisu relevantni za analizu.

3.2.2. Uvjeti utvrđivanja rashoda

Priznavanje rashoda nastaje istovremeno s priznavanjem obveza ili smanjenjem sredstava, te će metode detaljnije biti opisane u uvjetima utvrđivanja obveza te uvjetima utvrđivanja imovine, gdje će biti objašnjen i njihov efekt na rashode. Rashodi se mogu priznati i kroz direktno povezivanje s prihodima koji proizlaze iz istih transakcija ili događaja. Kada se očekuje da će se ekonomske koristi protegnuti kroz više obračunskih razdoblja, rashodi se priznaju prema sustavnom rasporedu, primjerice amortizacijom nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine. Ako odljev ekonomskih koristi ne zadovoljava uvjete za priznavanje kao imovina u bilanci, ili prestaje zadovoljavati te uvjete, priznaje se kao rashod. Rashod se također javlja kada nastaje obveza bez priznavanja imovine u bilanci. Rashodima se smatraju odljevi ekonomskih koristi povezani s poslovnom godinom, koji proizlaze iz redovitih

aktivnosti društva kao što su troškovi prodaje, materijala, usluge drugih, plaće i nadnice, te amortizacija imovine. Gubici su druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda, ali ne proizlaze nužno iz redovitih aktivnosti. Gubici često uključuju smanjenje ekonomskih koristi i vrijednosti imovine, a mogu biti uzrokovani katastrofama poput potresa ili poplava, ili prodajom dugotrajne imovine. Nerealizirani gubici, kao što su gubici uslijed porasta tečaja stranih valuta u slučaju dugova društva u tim valutama, također se smatraju gubicima.

3.2.3. Uvjeti utvrđivanja imovine

Nematerijalna imovina je prema MRS 38 sva imovina koja se može identificirati bez fizičkog obilježja i kao nenovčana. Nematerijalna imovina se prilikom nabave iskazuje po trošku nabave. Menadžment poduzeća mora prilikom naknadnog mjerenja nematerijalne imovine donesti odluku koju metodu amortizacije će koristiti: linearnu, funkcionalnu, ili neku drugu metodu koja bolje odražava trošenje imovine. Odabir metode amortizacije će imati efekt na troškove, odnosno dobit razdoblja za svako razdoblje do otpisa navedene imovine, te je stoga bitno odabrati pravilnu metodu amortizacije, kao i stope amortizacije koje pravilno odražavaju vijek uporabe imovine. Navedeno također vrijedi i za amortizaciju materijalne imovine.

Tablica 4 Porezno dopustive stope amortizacije

Dugotrajna imovina	Vijek trajanja (u godinama)	Amortizacijska stopa (godišnja)
Nematerijalna imovina, oprema, vozila (osim osobnih), mehanizacija	4	25%
Računala, računalna oprema i programi, mobilni telefoni i oprema za računalne mreže	2	50%
Građevinski objekti i brodovi veći od 1000 BRT	20	5%
Osnovno stado, osobni automobili	5	20%
Ostala nespomenuta imovina	10	10%

Izvor: Izrada autora prema podacima (Zakon o porezu na dobit, 2024.)

Godišnje amortizacijske stope iz Tablice 4 mogu se podvostručiti. Poduzetnik može obračunavati amortizaciju nižu od porezno dopustive te se tako obračunata amortizacija smatra porezno prizatom. Ako poduzetnik obračunava amortizaciju prema višoj stopi od porezno dopuštene, razlika obračunate amortizacije i maksimalno porezno dopuštene korigira se kroz PD prijavu.

Izdaci za razvojne aktivnosti mogu se iskazati kao trošak ili kapitalizirati (iskazati kao vrijednost nematerijalne imovine u bilanci), ako zadovoljavaju kriterije za priznavanje. Navedeno vrijedi i za troškove kamata povezane s nabavom nekretnina, postrojenje ili opreme. Naknadni izdaci za postojeće materijalno sredstvo uključuju se u njegovu vrijednost kada se može očekivati da će buduće ekonomske koristi, koje premašuju prethodno procijenjenu vrijednost, dotjecati u društvo. Sastavni dio bruto knjigovodstvene vrijednosti materijalnih ulaganja uključuje izdatke za modifikacije koje:

- produžuju vijek uporabe,
- povećavaju kapacitet,
- značajno unapređuju kvalitetu proizvodnje,
- omogućuju značajno smanjenje ranije procijenjenih troškova proizvodnje.

Materijalna imovina naknadno se može mjeriti prema trošku nabave umanjenim za ispravak vrijednosti i gubitke od umanjenja, ili prema revaloriziranoj vrijednosti (fer vrijednost na dan revalorizacije umanjena za ukupni ispravak vrijednosti i gubitke od umanjenja). (Međunarodni računovodstveni standard 16, 2024.)

Zalihe se mogu iskazivati prema trošku nabave ili prema neto vrijednosti koja se može realizirati (ovisno o tome koja metoda je niža). Dopuštene metode obračuna troškova zaliha su:

- FIFO (first in, first out) – načelno daje manje troškove, a veće zalihe od ostalih metoda
- metoda prosječnih ponderiranih cijena
- metoda specifične identifikacije (kada se zalihe vode za posebne projekte)

Metoda LIFO (last in, first out) nije više dopuštena prema MSFI. Metoda LIFO načelno je davala veće troškove i manju zalihu. (Međunarodni računovodstveni standard 2, 2024.)

3.2.4. Uvjeti utvrđivanja obveza i smanjenja imovine

Važno je istaknuti da se računovodstvene politike i procjene obveza i smanjenja imovine najčešće javljaju u području dugoročnih rezerviranja, koja, iako nisu klasične obveze, igraju ključnu ulogu u financijskom izvještavanju. Kako bi se utvrdila rezerviranja bilo kojeg tipa, važno je napomenuti kako su rezerviranja po prirodi neizvjesna, zbog čega je bitno uključiti računovodstvene procjene i politike kako bi se rezerviranja pravilno priznala, odnosno mjerila.

Prema MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina, Rezerviranja su obveze neodređenog vremena i vrijednosti. Rezerviranja se razlikuju od obveza iz poslovanja i vremenskih razgraničenja po tome što je njihova ključna karakteristika neizvjesnost u pogledu

budućeg vremena i vrijednosti nastanka. Naime, obveze iz poslovnih odnosa već su nastale na temelju računa, primitka ili dogovora s dobavljačem, dok vremenska razgraničenja predstavljaju nefakturirane ili nedogovorene primitke robe ili usluga i slične stavke.

Društvo treba priznati rezerviranja kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao rezultat prošlog događaja, kad je vjerojatno da će podmirenje te obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, te kada se svota može pouzdano procijeniti. Svotu rezerviranja potrebno je provjeravati na svaki datum bilance i prilagoditi je tako da odražava najbolju moguću procjenu. Rezerviranje treba ukinuti kada više nije vjerojatan odljev resursa za podmirenje obveze. Rezerviranje se priznaje samo za izdatke za koje je prvotno bilo namijenjeno. Budući poslovni događaji ne mogu se priznati kao rezerviranja. Primjeri takvih rezerviranja su rezerviranja za restrukturiranje, rezerviranja za mirovine i slične troškove, rezerviranja za sudske sporove, itd.

U skladu s MRS-om 36, društvo treba na dan bilance procijeniti postoje li, na temelju vanjskih i unutarnjih informacija, indikatori da je vrijednost neke imovine potrebno umanjiti. Takvi pokazatelji mogu uključivati tržišnu vrijednost, tehnološke promjene, tržišne kamatne stope, zastarjelost, fizička oštećenja i slično.

Ako je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadive vrijednosti, odnosno od vrijednosti u uporabi, tada se knjigovodstvena vrijednost mora umanjiti i iskazati kao gubitak od smanjenja vrijednosti imovine. U slučaju da je imovina prethodno revalorizirana, gubitak od smanjenja može se teretiti na revalorizacijsku pričuvu, kao da je riječ o smanjenju revalorizacije. Nakon što je priznat gubitak od smanjenja vrijednosti imovine, amortizaciju te imovine potrebno je prilagoditi za buduća razdoblja kako bi se preostala vrijednost imovine sustavno rasporedila na preostali vijek trajanja.

3.3. Čimbenici koji utječu na izbor i promjenu računovodstvenih politika

„Računovodstvenu politiku treba odabrati u skladu s odgovarajućim računovodstvenim standardom ako taj standard ne dopušta alternative. Ako standard dopušta alternative, onda se treba odlučiti za jednu od njih i tada to postaje računovodstvena politika. Međutim, kad ne postoji odgovarajući računovodstveni standard ili tumačenje ili kad standardi ne daju upute za računovodstvo određene transakcije, tada subjekt treba razviti vlastitu računovodstvenu politiku vodeći računa o računovodstvenim načelima i o tome da informacije budu relevantne, korisne i pouzdane.“ (Belak, 2024.)

Izbor i promjena računovodstvenih politika može biti pod utjecajem raznih čimbenika, kako unutarnjih tako i vanjskih. Unutarnji čimbenici uključuju specifične poslovne potrebe poduzeća, njegovu strukturu kapitala, industrijske prakse, te strategiju menadžmenta u pogledu financijskog izvještavanja. Na primjer, poduzeće može odabrati specifične metode obračuna zaliha koje bolje odgovaraju njegovom poslovnom modelu ili vrsti proizvoda kojima trguje. (Belak, 2024.)

Vanjski čimbenici koji utječu na izbor i promjenu računovodstvenih politika uključuju promjene u računovodstvenim standardima, zakonske regulative, tržišne uvjete i industrijske trendove. Na primjer, promjene u međunarodnim ili nacionalnim računovodstvenim standardima mogu zahtijevati prilagodbu postojećih računovodstvenih politika kako bi se osigurala usklađenost s novim zahtjevima i pravila. Promjene u ekonomskoj situaciji ili tehnološkim inovacijama također mogu potaknuti poduzeće na reviziju i prilagodbu svojih računovodstvenih politika kako bi bolje odražavale trenutne uvjete poslovanja.

Promjene računovodstvenih politika također mogu služiti kao instrument za manipulaciju podacima u financijskim izvještajima, gdje poduzeća mijenjaju politike kako bi povećali/smanjili dobit, ili izbjegli npr. dodatan porez na dobit iz 2022.

Prema istraživanju iz 2012. godine utvrđeno je kako je visoki postotak ispitanika odnosno čak 23% poduzeća u Hrvatskoj prilagođavalo stopu amortizacije prema potrebi za „namještanjem“ poslovnog rezultata što ukazuje na moguće manipulacije kod prikazivanja troška amortizacije u financijskim izvještajima. Spomenuto također skreće pozornost na to koliko su prezentirani financijski izvještaji kod tih poduzeća prikazani objektivno i fer, ali i na realnost iskazanog financijskog položaja kao i uspješnosti tih poduzeća u poslovnoj godini (Dražić Lutilsky, Dragija, Novosel-Belavić, 2014).

Menadžment poduzeća mora pažljivo razmotriti sve ove čimbenike prilikom donošenja odluka o izboru i promjeni računovodstvenih politika. Važno je osigurati da odabrane politike ne samo da odražavaju realno stanje poduzeća, već i da omogućuju fleksibilnost i prilagodljivost u dinamičnom poslovnom okruženju.

3.4. Utjecaj promjene računovodstvenih politika na financijsko izvještavanje

Promjena računovodstvenih politika može imati značajan utjecaj na financijsko izvještavanje poduzeća. Ove promjene mogu utjecati na prikazane financijske rezultate, imovinu, obveze i vlastiti kapital poduzeća. Na primjer, promjena metode obračuna amortizacije može rezultirati različitim iznosima troškova amortizacije i, posljedično, različitom neto dobiti. Promjene u

priznavanju prihoda mogu utjecati na prikaz prihoda i dobit poduzeća, čime se izravno utječe na ključne financijske pokazatelje koje koriste investitori i vjerovnici.

„Koliki će utjecaj računovodstvenih politika biti na izgled financijskih izvještaja ovisi o slijedećim čimbenicima:

- a) udjelu određene pozicije u ukupnoj strukturi imovine, obveza, prihoda ili rashoda;
- b) osnovnim obilježjima izabrane metode (promatrane u odnosu s neizabranim metodama),
i
- c) promatranom (obuhvaćenom) vremenskom razdoblju.“ (Ramljak, 2011.)

Kada poduzeće mijenja računovodstvene politike, često je potrebno izvršiti retroaktivne prilagodbe kako bi se osigurala dosljednost i usporedivost financijskih izvještaja. „Subjekt je dužan iskazati promjene računovodstvene politike koja proizlazi iz početne primjene nekog MSFI-ja u skladu sa konkretnim prelaznim odredbama, ako ih ima, tog MSFI-ja; i subjekt je dužan retroaktivno primijeniti promjenu računovodstvene politike, kada računovodstvenu politiku mijenja nakon početne primjene nekog MSFI-ja koji ne sadrži posebne prelazne odredbe primjenjive na tu promjenu, ili kada dobrovoljno mijenja računovodstvenu politiku“ (MRS 8). Retroaktivnom prilagodbom sukladno s novom računovodstvenom politikom osigurava se usporedivost između vremenskih razdoblja poduzeća, kao i konzistentnost financijskih izvještaja.

Promjene računovodstvenih politika mogu također utjecati na percepciju poduzeća od strane investitora i drugih dionika, posebno ako te promjene značajno mijenjaju prikazane financijske rezultate ili pokazatelje. Stoga je od izuzetne važnosti da poduzeća jasno komuniciraju razloge i utjecaj promjena računovodstvenih politika kako bi se očuvalo povjerenje dioničara i osigurala transparentnost u financijskom izvještavanju.

4. UTJECAJ PROMJENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA SIGURNOST I USPJEŠNOST PODUZEĆA VMD MODEL D.O.O.

4.1. Opis promatranog poduzeća i njegovih značajnih računovodstvenih politika

U ovom poglavlju detaljno se opisuje poduzeće VMD MODEL d.o.o., s posebnim naglaskom na njegovo poslovanje, djelatnost te opće informacije o poslovanju poduzeća koje će omogućiti bolje razumijevanje subjekta. Također u nastavku se nalaze promjene objavljene u sklopu financijskog izvještaja za 2022. godinu gdje su vidljive promjene za financijsku godinu 2021. nakon promjene računovodstvene politike.

4.1.1. Opće informacije o poduzeću

Poduzeće VMD MODEL d.o.o. osnovano je 27. svibnja 2015. godine. Sjedište društva nalazi se u Zagrebu, na adresi Strojarska cesta 20. Članovi uprave društva su Antun Mikec te Neven Mikec. Društvo je na dan 31.12.2022. brojalo 10 zaposlenika. Temelji kapital na 31.12.2022. iznosi 5.000.000 kuna (663.614,14 euro).

Osnovna djelatnost društva je izgradnja, prodaja i najam stambeno-poslovnih prostora. Najveći građevinski projekti društva uključuju izgradnju stambeno-poslovne građevine u Branimirovoj-Borninoj (Park Kneževa) u Zagrebu, koji je započeo u 2020. godini te je finaliziran tijekom 2023. godine. Također, u 2022. godine započeli su radovi na projektu u Turnju pored Zadra. Završetak projekta planiran je tijekom 2024. godine.

„Poduzeće je u sudskom registru upisano za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- poslovanje nekretninama
- obavljanje djelatnosti upravljanja projektom gradnje
- kupnja i prodaja robe
- projektiranje i građenje građevina te stručni nadzor građenja
- usluge garaža i parkiranja
- energetska certificiranje, energetska pregled zgrade i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi
- stručni poslovi prostornog uređenja
- poslovi upravljanja nekretninom i održavanje nekretnina
- pružanje usluga u trgovini
- obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu
- zastupanje inozemnih tvrtki

- usluge informacijskog društva
- istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja
- savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem
- promidžba (reklama i propaganda)
- pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane
- pripremanje i usluživanje pića i napitaka
- pružanje usluga smještaja
- pripremanje hrane za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (u prijevoznom sredstvu, na priredbama i sl.) i opskrba tom hranom (catering)
- iznajmljivanje strojeva i opreme bez rukovatelja i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo“ (Sudski registar – VMD MODEL d.o.o., 2024.)

4.1.2. Financijski izvještaji poduzeća za godinu 2021. i 2022.

Pregledom financijskih izvještaja društva za 2021. godinu, utvrđene su sljedeće metode priznavanja prihoda prije promjene računovodstvene politike:

- Prihodi od operativnog najma raspoređuju se prema razdobljima na koja se odnose, a unaprijed naplaćena najamnina razgraničava se na razdoblja na koje se odnosi
- Prihodi od prodaje su se priznavali do visine troškova, s obzirom kako se ishodi ugovora nisu mogli utvrditi

Tijekom 2022. godine VMD MODEL d.o.o. preciznom je procjenom utvrdio ishode svojih ugovora o izgradnji, čime su stekli uvjet za priznavanje prihoda prema stupnju dovršenosti. Prihodi su priznati u visini ispunjene obveze na činidbu prema krajnjim kupcima. Navedeni pristup primijenio se na cijeli projekt izgradnje te je temeljom toga došlo do prepravka izvještaja za 2020. te 2021. godinu.

U Tablici 5 i Tablici 6 nalazi se pregled ispravaka:

Tablica 5 Pregled promjena između objavljenog izvještaja za 2021. i prepravka nakon promjene računovodstvene politike (Račun dobiti i gubitka)

	2021. (objavljeno)	2021. (prepravljeno)	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Prihodi od prodaje	43.378.268	311.395.588	268.017.320	618%
Ostali prihodi	2.994.999	2.994.999	0	0%
<i>Ukupni prihodi iz redovnog poslovanja</i>	46.373.267	314.390.587	268.017.320	578%

	2021. (objavljeno)	2021. (prepravljeno)	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Promjena vrijednosti zaliha	-185.216.007	26.937.105	212.153.112	-115%
Troškovi sirovina i materijala	51.063.054	51.063.054	0	0%
Troškovi usluga	178.957.890	178.957.890	0	0%
Troškovi osoblja	831.510	831.510	0	0%
Amortizacija	58.556	58.556	0	0%
Ostali troškovi	909.372	909.372	0	0%
Ukupni rashodi iz redovnog poslovanja	46.604.375	258.757.487	212.153.112	455%
<hr/>				
Dobit / (gubitak) iz redovnog poslovanja	-231.108	55.633.100	55.864.208	-24172%
<hr/>				
Financijski prihodi	62.916	62.916	0	0%
<hr/>				
	2021. (objavljeno)	2021. (prepravljeno)	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Financijski rashodi	517.710	517.710	0	0%
Neto financijska dobit / (gubitak)	-454.794	-454.794	0	0%
<hr/>				
Dobit / (gubitak) prije oporezivanja	-685.902	55.178.306	55.864.208	-8145%
Porez na dobit	-	9.944.658	9.944.658	100%
<hr/>				
Neto dobit/(gubitak)	-685.902	45.233.648	45.919.550	-6695%
<hr/>				
<i>Ostala sveobuhvatna dobit:</i>				
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	0	0%
<i>Ukupno ostala sveobuhvatna dobit</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>0</i>	<i>0%</i>
<hr/>				
Ukupno sveobuhvatna dobit tekuće godine	-685.902	45.233.648	45.919.550	-6695%

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim u revidiranom izvještaju za 2022. godinu

Tablica 5 Pregled promjena između objavljenog izvještaja za 2021. i prepravka nakon promjene računovodstvene politike (bilanca)

	31.12.2021. (objavljeno)	31.12.2021. (prepravljeno)	Apsolutna razlika	Relativna razlika
IMOVINA				
Nematerijalna imovina	-	-	0	0%
Nekretnine, postrojenja i oprema	4.195	4.195	0	0%
Ulaganja u nekretnine	666.479	666.479	0	0%
Ostala dugotrajna imovina	0	-	0	0%
Ukupno dugotrajna imovina	670.674	670.674	0	0%

	31.12.2021. (objavljeno)	31.12.2021. (prepravljeno)	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Zalihe	379.958.921	98.949.228	-281.009.693	-74%
Financijska imovina	537.586	537.586	0	0%
Potraživanja od kupaca	16.473.124	16.473.124	0	0%
Potraživanja od države i drugih institucija	237.345	237.345	0	0%
Novac i novčani ekvivalenti	35.923.690	35.923.690	0	0%
Obračunati prihodi- ugovorna imovina	338.725	355.373.081	355.034.356	104815%
Ukupno kratkotrajna imovina	433.469.391	507.494.054	74.024.663	17%
UKUPNA AKTIVA	434.140.065	508.164.728	74.024.663	17%
KAPITAL I OBVEZE				
Temeljni kapital	5.000.000	5.000.000	0	0%
Zadržana dobit	809.921	15.830.523	15.020.602	1855%
	31.12.2021. (objavljeno)	31.12.2021. (prepravljeno)	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Dobit/gubitak razdoblja	-685.902	45.233.648	45.919.550	-6695%
Ukupno kapital	5.124.019	66.064.171	60.940.152	1189%
			0	
Rezerviranja	-	-	0	0%
Dugoročne obveze po kreditima	-	-	0	0%
Ostale dugoročne obveze	-	-	0	0%
Ukupno dugoročne obveze	-	-	0	0%
Obveze po kreditima i zajmovima	11.101.577	11.101.577	0	0%
Obveze prema dobavljačima	15.909.447	15.909.447	0	0%
Obveze za predujmove	393.289.524	393.289.524	0	0%
Obveze prema zaposlenicima	86.350	86.350	0	0%
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	8.619.725	21.704.236	13.084.511	152%
Ostale kratkoročne obveze	9.423	9.423	0	0%
Ukupno kratkoročne obveze	429.016.046	442.100.557	13.084.511	3%
Ukupno obveze	429.016.046	442.100.557	13.084.511	3%
UKUPNA PASIVA	434.140.065	508.164.728	74.024.663	17%

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim u revidiranom izvještaju za 2022. godinu

Priznavanjem prihoda po stupnju dovršenosti, prihodi koji su prema staroj politici trebali biti priznati u 2022. godini, raspoređeni su na 2020. i 2021. godinu. Detaljnim utvrđenjem ishoda ugovora s kupcima, omogućeno je utvrđivanje koliki postotak zgrada je bio dovršen na 31.12.2020. i 31.12.2021. te su sukladno tome prihodi u tom postotku priznati. Posljedica tome je također povećavanje obračunatih prihoda s obzirom da potraživanje u tom trenutku još nije

nastalo, kao i smanjenje zaliha. Promjene u prethodnim razdobljima rezultiraju i promjenama u kapitalu, specifično, povećanje zadržane dobiti.

Kao što je vidljivo u sklopu Tablice 5 i Tablice 6, promjenom računovodstvene politike priznavanja prihoda, prihodi od prodaje za 2021. godinu porasli su za 618%, promjena vrijednosti zaliha porasla je za 115%, čime je dobit za 2021. godinu porasla za 6.695%. Efekti na bilancu bili su sljedeći: porast aktivnih vremenskih razgraničenja za 104.815%, smanjenje zaliha za 75%, povećana zadržana dobit (zbog izmjena i za 2020. godinu), porast dobitka razdoblja (prijelaz iz gubitka u dobit) te porast obveza za poreze (zbog prelaska s gubitka na dobit, društvo je dužno platiti porez na dobit za 2021. godinu).

S obzirom na izmjene u 2021. godini, zbog povećanja prihoda na iznos iznad 300.000,00 kuna, Poduzeće VMD MODEL d.o.o. postalo je veliki poduzetnik i zajedno s time, obveznik primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. Financijski izvještaj za 2022. godinu bila je prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (vidljivo u bilješci 2.1. Izjava o usklađenosti i prva primjena MSFI, u sklopu financijskog izvještaja za 2022. godinu.). Navedenom promjenom računovodstvene politike, društvo je izbjeglo obvezu plaćanja dodatnog poreza na dobit u 2022., jer su prihodi koji bi bili priznati u 2022. godini, prepravljani i priznati u 2020. godini i 2021. godini. Poduzeće je tom promjenom također krenulo poslovati s dobiti (gubitak razdoblja je s 685.902 kn porastao na dobit razdoblja u iznosu 45.233.648 kn).

4.2. Horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka odabranog poduzeća za 2021. i 2022. godinu

U nastavku su priložene horizontalne i vertikalne analize provedene za objavljeni financijski izvještaj za 2021. (prije promjene računovodstvene politike) te za objavljeni izvještaj 2022. (nakon promjene računovodstvene politike i prepravljanja 2021. godine). Nakon tablica ukratko su pojašnjene značajne promjene.

4.2.1. Horizontalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike

U nastavku nalazi se horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka za poduzeće VMD MODEL d.o.o. prije i nakon promjene računovodstvene politike. Radi preglednosti prikazana je samo relativna promjena, koja je bolji indikator koliko su zapravo značajni porasti na pojedinim pozicijama.

Tablica 6 Horizontalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Bilanca

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022.	Relativna promjena prije ispravka	Relativna promjena nakon ispravka
AKTIVA					
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	670.674	670.674	30.008.787	4374%	4374%
NEMATERIJALNA IMOVINA	0	0	8.750	100%	100%
MATERIJALNA IMOVINA	670.674	670.674	30.000.037	4373%	4373%
Postrojenja i oprema	4.195	4.195	99.180	2264%	2264%
Ulaganje u nekretnine	666.479	666.479	29.900.857	4386%	4386%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	433.130.666	152.120.973	109.318.030	-75%	-28%
ZALIHE	379.958.921	98.949.228	65.033.932	-83%	-34%
Proizvodnja u tijeku	374.724.256	93.714.563	8.329.297	-98%	-91%
Gotovi proizvodi	5.234.665	5.234.665	56.704.635	983%	983%
POTRAŽIVANJA	16.710.469	16.710.469	7.281.969	-56%	-56%
Potraživanja od kupaca	223.395	223.395	3.088.249	1282%	1282%
Potraživanja od države i drugih institucija	237.345	237.345	38.127	-84%	-84%
Ostala potraživanja	16.249.729	16.249.729	4.155.593	-74%	-74%
KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	537.586	537.586	36.317.585	6656%	6656%
Dani zajmovi, depoziti i slično	537.586	0	36.317.585	6656%	#DIV/0!
NOVAC U BANCII BLAGAJNI	35.923.690	35.923.690	684.544	-98%	-98%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	338.725	355.373.081	99.513.618	29279%	-72%
E) UKUPNO AKTIVA	434.140.065	508.164.728	238.840.435	-45%	-53%
PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE	5.124.018	66.064.170	95.161.132	1757%	44%
TEMELJNI KAPITAL	5.000.000	5.000.000	5.000.000	0%	0%
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	809.920	15.830.522	61.064.171	7440%	286%

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022.	Relativna promjena prije ispravka	Relativna promjena nakon ispravka
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-685.902	45.233.648	29.096.961	-4342%	-36%
Dobit poslovne godine		45.233.648	29.096.961	100%	-36%
Gubitak poslovne godine	685.902	0	0	-100%	0%
B) REZERVIRANJA	0	0	4.237.790	100%	100%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	429.006.623	442.091.134	139.313.489	-68%	-68%
Obveze za zajmove, depozite i slično	522.725	522.725	0	-100%	-100%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	10.578.852	10.578.852	0	-100%	-100%
Obveze za predujmove	393.289.524	393.289.524	114.563.335	-71%	-71%
Obveze prema dobavljačima	15.909.447	15.909.447	4.220.225	-73%	-73%
Obveze prema zaposlenicima	86.350	86.350	152.928	77%	77%
Obveze za poreze, doprinosе i slična davanja	8.619.725	21.704.236	19.708.887	129%	-9%
Ostale kratkoročne obveze	0	0	668.114	#DIV/0!	#DIV/0!
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	9.424	9.424	10.874	15%	15%
F) UKUPNO – PASIVA	434.140.065	508.164.728	238.840.435	-45%	-53%

Izvor: Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

U bilanci, dugotrajna imovina porasla je za značajan iznos u 2022. zbog dovršenja projekta Park Kneževa te preknjižavanje stanova na dugotrajnu imovinu (ulaganje u nekretnine). Također veliki udio u imovini imaju zalihe, čije smanjenje je rezultirano dovršavanjem projekta Park Kneževa, čime je dio stanova prodan, a dio prebačen na dugotrajnu imovinu u svrhu iznajmljivanja. Prilikom prodaje stanova izdane su fakture kupcima, čime se povećala pozicija potraživanja od kupaca. Povećanje financijske imovine u 2022. odnosi se na depozite u bankama

i pozajmice, što objašnjava smanjenje na poziciji novac u banci i blagajni. U 2022. godini pozicija aktivnih vremenskih razgraničenja značajno se smanjila u odnosu na 2021. godinu, rezultirano fakturiranjem potraživanja (porast potraživanja od kupaca za 1282% u 2022. godini).

Kapital i rezerve značajno su se povećale zbog dobiti 2022. godine. Brojevi iz 2022 također odražavaju promjenu politike te je u zadržanu dobit uračunata dobit poslovne godine 2021. nakon promjene računovodstvene politike.

Tablica 7 Horizontalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Račun dobiti i gubitka

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022.	Relativna promjena prije ispravka	Relativna promjena nakon ispravka
POSLOVNI PRIHODI	46.373.267	314.390.587	189.789.072	309%	-40%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	43.378.268	311.395.588	186.402.022	330%	-40%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	2.994.999	2.994.999	3.387.050	13%	13%
POSLOVNI RASHODI	46.604.375	258.757.487	153.437.213	229%	-41%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-185.216.007	26.937.105	3.361.819	-102%	-88%
Materijalni troškovi	230.020.944	230.020.944	138.815.218	-40%	-40%
a) Troškovi sirovina i materijala	51.045.094	51.045.094	21.686.552	-58%	-58%
b) Troškovi prodane robe	17.960	17.960	0	-100%	-100%
c) Ostali vanjski troškovi	178.957.890	178.957.890	117.128.666	-35%	-35%
Troškovi osoblja	831.510	831.510	2.578.628	210%	210%
a) Neto plaće i nadnice	511.719	511.719	1.528.721	199%	199%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	59.275	59.275	684.694	1055%	1055%
c) Doprinosi na plaće	260.516	260.516	365.213	40%	40%
Amortizacija	58.556	58.556	1.326.417	2165%	2165%
Ostali troškovi	569.860	569.860	1.915.047	236%	236%
Rezerviranja	0	0	4.237.790	100%	100%
Ostali poslovni rashodi	339.512	339.512	1.202.294	254%	254%
FINANCIJSKI PRIHODI	62.916	62.916	417.787	564%	564%
FINANCIJSKI RASHODI	517.710	517.710	1.238.507	139%	139%
UKUPNI PRIHODI	46.436.183	314.453.503	190.206.859	310%	-40%
UKUPNI RASHODI	47.122.085	259.275.197	154.675.720	228%	-40%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-685.902	55.178.306	35.531.139	-5280%	-36%
Dobit prije oporezivanja	0	55.178.306	35.531.139	#DIV/0!	-36%
Gubitak prije oporezivanja	685.902	0	0	-100%	0%

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022.	Relativna promjena prije ispravka	Relativna promjena nakon ispravka
POREZ NA DOBIT	0	9.944.658	6.434.178	100%	-35%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-685.902	45.233.648	29.096.961	-4342%	-36%
Dobit razdoblja	0	45.233.648	29.096.961	#DIV/0!	-36%
Gubitak razdoblja	685.902	0	0	-100%	0%

Izvor: Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

S obzirom na da se je društvo isključivo orijentirano na prodaju, razlika prihoda 2022. u odnosu na 2021. godinu nakon ispravka isključivo je vezana za prodaju Parka Kneževa. Završavanje faze projekta Park kneževa i početak prodaje također ima utjecaj na promjenu na sljedećim pozicijama: Promjena vrijednosti zaliha, materijalni troškovi i troškovi osoblja. S obzirom na primarnu djelatnost društva, udio materijalnih troškova u ukupnim rashodima je u skladu s očekivanjima. Rezerviranje u 2022. odnosi se na rezerviranja za jamstvene rokove, jamstva dana kupcima prilikom prodaje stanova. Društvo nema iskazane značajne iznose na financijskim приходima i rashodima, projekti se djelomično financiraju s kreditom od banke što objašnjava rashode od kamata.

Prema podacima nakon promjene računovodstvene politike, financijski podatci za 2021. daju puno stabilniju sliku poslovanja. Relativna i apsolutna promjena prihoda i rashoda ukazuju na smanjenje obujma prodaje. Razlog tome je početak priznavanja prihoda po stupnju dovršenosti, gdje su svi prihodi koji bi bili priznati u 2022., priznati u 2021. i 2020. godini, kada su za priznanje stečeni uvjeti.

4.2.2. Vertikalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike

U nastavku priložena je vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća VMD MODEL d.o.o. Za bilancu prikazan je relativan udio pojedine stavke u ukupnoj aktivi/pasivi, a za račun dobiti i gubitka ukupan udio stavke u ukupnim приходima/rashodima. Navedeno je prikazano na takav način kako bi se dobio uvid u strukturu bilance i računa dobiti i gubitka za sva 3 razdoblja (2021. prije promjena, 2021. nakon promjena te 2022.).

Tablica 8 Vertikalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Bilanca

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022.	Udio u ukupnoj aktivi/pasiv i 2021. prije ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pasiv i 2021. nakon ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pasiv i 2022.
AKTIVA						
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	670.674	670.674	30.008.787	0%	0%	13%
NEMATERIJALNA IMOVINA	0	0	8.750	0%	0%	0%
MATERIJALNA IMOVINA	670.674	670.674	30.000.037	0%	0%	13%
Postrojenja i oprema	4.195	4.195	99.180	0%	0%	0%
Ulaganje u nekretnine	666.479	666.479	29.900.857	0%	0%	13%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	433.130.666	152.120.973	109.318.030	100%	30%	46%
ZALIHE	379.958.921	98.949.228	65.033.932	88%	19%	27%
Proizvodnja u tijeku	374.724.256	93.714.563	8.329.297	86%	18%	3%
Gotovi proizvodi	5.234.665	5.234.665	56.704.635	1%	1%	24%
POTRAŽIVANJA	16.710.469	16.710.469	7.281.969	4%	3%	3%
Potraživanja od kupaca	223.395	223.395	3.088.249	0%	0%	1%
Potraživanja od države i drugih institucija	237.345	237.345	38.127	0%	0%	0%
Ostala potraživanja	16.249.729	16.249.729	4.155.593	4%	3%	2%
KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	537.586	537.586	36.317.585	0%	0%	15%
Dani zajmovi, depoziti i slično	537.586	0	36.317.585	0%	0%	15%
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	35.923.690	35.923.690	684.544	8%	7%	0%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	338.725	355.373.081	99.513.618	0%	70%	42%
E) UKUPNO AKTIVA	434.140.065	508.164.728	238.840.435	100%	100%	100%
PASIVA						
A) KAPITAL I REZERVE	5.124.018	66.064.170	95.161.132	1%	13%	40%
TEMELJNI KAPITAL	5.000.000	5.000.000	5.000.000	1%	1%	2%

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022.	Udio u ukupnoj aktivi/pasiv i 2021. prije ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pasiv i 2021. nakon ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pasiv i 2022.
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	809.920	15.830.522	61.064.171	0%	3%	26%
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-685.902	45.233.648	29.096.961	0%	9%	12%
Dobit poslovne godine		45.233.648	29.096.961	0%	9%	12%
Gubitak poslovne godine	685.902	0	0	0%	0%	0%
B) REZERVIRANJA	0	0	4.237.790	0%	0%	2%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	429.006.62 3	442.091.13 4	139.313.48 9	99%	87%	58%
Obveze za zajmove, depozite i slično	522.725	522.725	0	0%	0%	0%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	10.578.852	10.578.852	0	2%	2%	0%
Obveze za predujmove	393.289.52 4	393.289.52 4	114.563.33 5	91%	77%	48%
Obveze prema dobavljačima	15.909.447	15.909.447	4.220.225	4%	3%	2%
Obveze prema zaposlenicima	86.350	86.350	152.928	0%	0%	0%
Obveze za poreze, doprinosi i slična davanja	8.619.725	21.704.236	19.708.887	2%	4%	8%
Ostale kratkoročne obveze	0	0	668.114	0%	0%	0%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	9.424	9.424	10.874	0%	0%	0%
F) UKUPNO – PASIVA	434.140.06 5	508.164.72 8	238.840.43 5	100%	100%	100%

Izvor: Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

U izvještaju o financijskom položaju, prije promjene računovodstvene politike, kratkoročne obveze iznosile su 99% ukupne pasive u 2021., što je izrazito nepovoljno, u 2022. iznosi 58%

ukupne pasive što je značajno poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu. Obveze prema bankama, odnosno krediti, otplaćeni su u cijelosti na 31.12.2022.

Nakon promjena računovodstvenih politika, kratkotrajna imovina čini 30% ukupne aktive, dok ostalih 70% čine aktivna vremenska razgraničenja (nedospjela naplata prihoda). 70% ukupne imovine na nedospjeloj naplati prihoda čine nefakturirani prihodi priznati po stupnju dovršenosti. Kapital i rezerve čine 13% ukupne pasive, dok ostalih 87% čine kratkoročne obveze (primarno obveze za predujmove, obveze prema bankama te obveze za poreze). Prije promjene računovodstvene politike, kratkoročne obveze iznosile su 99% ukupne pasive u 2021., što je izrazito nepovoljno, u 2022. iznosi 58% ukupne pasive što je značajno poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu. Obveze prema bankama (kredit) je otplaćen u cijelosti na 31.12.2022.

Tablica 9 Vertikalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Račun dobiti i gubitka

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022	Udio u ukupnoj aktivi/pa sivi 2021. prije ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pa sivi 2021. nakon ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pasi vi 2022.
POSLOVNI PRIHODI	46.373.267	314.390.587	189.789.072	100%	100%	100%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	43.378.268	311.395.588	186.402.022	93%	99%	98%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	2.994.999	2.994.999	3.387.050	6%	1%	2%
POSLOVNI RASHODI	46.604.375	258.757.487	153.437.213	99%	100%	99%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-185.216.007	26.937.105	3.361.819	-393%	10%	2%
Materijalni troškovi	230.020.944	230.020.944	138.815.218	488%	89%	90%
a) Troškovi sirovina i materijala	51.045.094	51.045.094	21.686.552	108%	20%	14%
b) Troškovi prodane robe	17.960	17.960	0	0%	0%	0%
c) Ostali vanjski troškovi	178.957.890	178.957.890	117.128.666	380%	69%	76%
Troškovi osoblja	831.510	831.510	2.578.628	2%	0%	2%
a) Neto plaće i nadnice	511.719	511.719	1.528.721	1%	0%	1%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	59.275	59.275	684.694	0%	0%	0%
c) Doprinosi na plaće	260.516	260.516	365.213	1%	0%	0%
Amortizacija	58.556	58.556	1.326.417	0%	0%	1%
Ostali troškovi	569.860	569.860	1.915.047	1%	0%	1%

Naziv pozicije	31.12.2021. prije ispravka	31.12.2021. nakon ispravka	31.12.2022	Udio u ukupnoj aktivi/pa sivi 2021. prije ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pa sivi 2021. nakon ispravka	Udio u ukupnoj aktivi/pasi vi 2022.
Rezerviranja	0	0	4.237.790	0%	0%	3%
Ostali poslovni rashodi	339.512	339.512	1.202.294	1%	0%	1%
FINANCIJSKI PRIHODI	62.916	62.916	417.787	0%	0%	0%
FINANCIJSKI RASHODI	517.710	517.710	1.238.507	1%	0%	1%
UKUPNI PRIHODI	46.436.183	314.453.503	190.206.859	100%	100%	100%
UKUPNI RASHODI	47.122.085	259.275.197	154.675.720	100%	100%	100%

Izvor: Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

Prihodi od prodaje čine 99% ukupnih prihoda u 2021. godini i 98% ukupnih prihoda u 2022. godini. Materijalni troškovi čine 89% ukupnih rashoda u 2021. i 90% u 2022. godini. Ostale pozicije u računu dobiti i gubitka nisu se mijenjale, s obzirom da promjene računovodstvene politike nije utjecala na njih. Potrebno je napomenuti još dobit, koja se ukupno povećala za 45.919.550 kn u odnosu na dobit za 2021. godinu prije promjene računovodstvene politike. Zbog smanjenja prihoda i rashoda u 2022., i dobit razdoblja manja je u 2022. nego u 2021. (nakon promjene računovodstvene politike).

Ukratko, prihodi od prodaje i materijalni troškovi predstavljaju veliku većinu prihoda/rashoda tijekom godine, poduzeće se fokusira na prodaju i proizvodnju. Također je uočeno kako udio prihoda od prodaje čini 98% ukupnih prihoda, što se slaže sa usmjerenosti društva prema prodaji.

Vertikalna i horizontalna analiza pokazuju značajno bolje rezultate za 2021. godinu nakon promjene računovodstvene politike, prihodi i dobit razdoblja značajno su narasli, što je imalo efekt i na kapital društva. Društvo se više ne financira 100% iz kratkoročnih obveza, te se ukupna imovina društva više ne sastoji od 100% kratkotrajne imovine.

4.3. Analiza odabranog poduzeća putem financijskih pokazatelja za 2021. i 2022. godinu

U prethodnom poglavlju provedene su horizontalna i vertikalna analiza izvještaja za 2021. godinu. Detaljna analiza sigurnosti i uspješnosti poslovanja provela se na temelju financijskih

pokazatelja prema podacima iz financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu. Iz analize izostavljeni su pokazatelji investiranja jer nisu promjenjivi na društvo VMD MODEL d.o.o.

4.3.1. Pokazatelji likvidnosti

U nastavku slijede pokazatelji trenutne likvidnosti, ubrzane likvidnosti, tekuće likvidnosti te koeficijent financijske stabilnosti za promatranja razdoblja, kao i njihove interpretacije. Navedeni pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost društva u podmirenju njegovih dospjelih kratkoročnih obveza i važan su element procjene financijske snage društva u kratkom roku.

Tablica 10 Pokazatelji likvidnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.

Pokazatelji likvidnosti	2021. prije izmjene	2021. nakon izmjena	2022.
Trenutna likvidnost	0,08	0,08	0,00
Ubrzana likvidnost I	0,12	0,12	0,06
Tekuća likvidnost	1,01	0,34	0,78
Koeficijent financijske stabilnosti	0,13	0,01	0,31

Izvor Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

Iz podataka navedenih u Tablici 9, vidljivo je kako je promjena računovodstvene politike priznavanja prihoda imala utjecaj na pokazatelje tekuće likvidnosti (razlog je značajno smanjenje kratkotrajne imovine dok se kratkoročne obveze nisu značajno mijenjale) i koeficijent financijske stabilnosti (zbog povećanja kapitala zbog porasta zadržane dobiti). Trenutna likvidnost ukazuje na to u kojoj mjeri poduzeće novcem može pokriti svoje kratkoročne obveze. Koeficijent trenutne likvidnosti smanjio se na 0 u 2022. godini. Poduzeće bi u kratkom roku uspjelo pokriti 8% svojih kratkoročnih obveza novcem (0% u 2022. godini). Navedeno ne mora nužno značiti da poduzeće ne posluje stabilno, jer svoj višak likvidnosti nastavljaju ulagati dalje, što, dapače, ukazuje na potencijalnu dugoročnu stabilnost poduzeća.

Koeficijent ubrzane likvidnosti mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze korištenjem najlikvidnijih sredstava, isključujući zalihe. Uključujući potraživanja, društvo bi uspjelo pokriti 12% svojih kratkoročnih obveza sa novcem u banci i blagajni i naplatom potraživanja (6% u 2022. godini).

Koeficijent tekuće likvidnosti računa se kao kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze. Poželjna mjera koeficijenta za većinu poduzeća je više od 2. U 2021. godini prije ispravka računovodstvene politike pokazatelj je iznosio 1,01 što je omjer u kojemu društvo može svom svojom kratkotrajnom imovinom pokriti sve svoje kratkoročne obveze. Promjenom

računovodstvene poklike, pokazatelj se smanjio na 0,34. Horizontalnom analizom utvrđeno je kako je razlog tome smanjenje zaliha.

Koeficijent financijske stabilnosti u omjer stavlja dugotrajnu imovinu društva s njegovim kapitalom i dugoročnim obvezama. Poželjna mjera koeficijenta je manje od 1, što ukazuje da se iz dugoročnih izvora financiraju dugotrajna imovina u cijelosti, kao i dio kratkotrajne imovine. U ovome pokazatelju društvo je promjenom politike popravilo sliku likvidnosti poduzeća.

Analizom pokazatelja likvidnosti utvrđuje se kako poduzeće nije izrazito likvidno. No, razlog tome utvrđen je u sklopu vertikalne analize poduzeća, a to je kako poduzeće nema dugoročnih obveza te se u cijelosti financira iz kratkoročnih obveza i u manjom mjerom vlastitim izvorima. Na to ukazuje koeficijent financijske stabilnosti, koji je za razliku od ostalih pokazatelja u idealnom omjeru. Društvo svoje građevinske projekte u najvećoj mjeri financira predujmovima od kupaca, koji su razlog povećane kratkoročnih obveza.

4.3.2. Pokazatelji zaduženosti

U nastavku nalaze se: koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, pokriće troškova kamata, Stupanj pokrića I. i II., te faktor zaduženosti. Pokazatelji zaduženosti određuju u kojoj se mjeri poduzetnik financira iz tuđih izvora odnosno daju informaciju o udjelu ukupnih obveza u ukupnoj imovini društva.

Tablica 11 Pokazatelji zaduženosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.

Pokazatelji zaduženosti	2021. prije izmjene	2021. nakon izmjena	2022.
Koeficijent zaduženosti	0,99	0,87	0,58
Koeficijent vlastitog financiranja	0,01	0,13	0,42
Koeficijent financiranja	83,73	6,69	1,47
Pokriće troškova kamata	-0,45	107,46	30,65
Stupanj pokrića 1	7,64	98,50	3,17
Stupanj pokrića 2	647,31	757,68	7,81
Faktor zaduženosti	-683,86	9,76	4,72

Izvor Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

Koeficijent zaduženosti mjeri koji postotak ukupne imovine poduzeća se financira tuđim izvorima. Prije izmjene računovodstvene politike, poduzeće se financiralo 99% iz tuđih izvora (kredit, predujmovi od kupaca...). Promjena računovodstvene politike predstavlja napredak u odnosu na staru politiku koja je rezultirana povećanjem prihoda u prethodnim godinama, i

posljedično, povećanjem zadržane dobiti, odnosno kapitala. U 2022. vidi se nastavak poboljšanja u odnosu na prethodne periode.

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje u kolikom postotku se poduzeće financira iz vlastitog izvora (kapitala). Zbroj koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja mora iznositi 1. S obzirom da se pokazatelj kreće obrnuto razmjerno s koeficijentom zaduženosti, analiza koeficijenta zaduženosti vrijedi i za koeficijent vlastitog financiranja.

Koeficijent financiranja pokazuje omjer financiranja iz tuđih i vlastitih izvora. Prije promjene računovodstvenih politika postojao je problem s omjerom tuđeg i vlastitog financiranja (zato što je društvo poslovalo s gubitkom). Od promjene računovodstvene politike vidi se značajno poboljšanje.

Pokazatelj pokrića troškova kamata ukazuje na to koliko puta poduzeće može pokriti troškove kamata s dobiti prije oporezivanja i kamata. Viši koeficijent znači bolju sposobnost poduzeća da otplati dugove i veću sigurnost za kreditore. 2021. godine prije promjene politike koeficijent je bio u minusu zbog poslovanja u gubitku. Od promjene računovodstvene politike, koeficijent je značajno porastao.

Pregledom koeficijenata zaduženosti, može se utvrditi kako poduzeće zbog prethodnog poslovanja u gubitku nema idealni omjer financiranja iz tuđih i vlastitih izvora. Međutim, na svim pokazateljima uočava se poboljšanje u odnosu na staru politiku priznavanja prihoda.

Stupanj pokrića 1 i 2 pokazuju u kojoj je mjeri dugotrajna imovina financirana dugoročnom izvorima: kapitalom (stupanj pokrića 1), odnosno kapitalom i dugoročnom obvezama (stupanj pokrića 2). S obzirom da su oba pokazatelja veća od 1, zaključuje se kako se dugotrajna imovina financira isključivo dugoročnim izvorima.

Faktor zaduženosti pokazuje odnos između ukupnih obveza poduzeća i njegove dobiti uvećano za amortizaciju. Ovaj pokazatelj prikazuje broj godina potreban da se iz neto dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze društva. Iz izračuna vidljivo je značajno poboljšanje nakon izmjena. Društvo je prije izmjene poslovalo s gubitkom, te ne bi moglo podmiriti obveze prema pokazatelju. Također se uočava poboljšanje u 2022. u odnosu na 2021. nakon izmjena, jer se broj godina potreban za podmirenje prepolovio.

4.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti mjere koliko efikasno društvo upravlja svojom imovinom. U nastavku su prikazani koeficijent obrta ukupne i kratkotrajne imovine, koeficijent obrta potraživanja te naplata potraživanja u danima.

Tablica 12 Pokazatelji aktivnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.

Pokazatelji aktivnosti	2021. prije izmjene	2021. nakon izmjena	2022.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,11	0,62	0,79
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	0,11	2,07	1,74
Koeficijent obrta potraživanja	194,18	1393,92	60,36
Naplata potraživanja u danima	1,88	0,26	6,05

Izvor: Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

Koeficijent obrta ukupne imovine mjeri ukupnu sposobnost poduzeća da generira prihod na temelju vrijednosti svoje imovine. To bi značilo da, prije promjene računovodstvene politike, društvo je unutar godinu dana obrnulo 0,11 puta svoju ukupnu imovinu. Nakon promjene računovodstvene politike, društvo unutar godinu dana može obrnuti 0,62 puta svoju ukupnu imovinu, rezultirano povećanjem prihoda u 2021. godini nakon promjene politike. Također se primjećuje trend rasta u sljedećoj poslovnoj godini.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko svoje kratkotrajne imovine poduzeće može obrnuti unutar godine dana. Prije promjene računovodstvene politike, poduzeće je moglo obrnuti 0,11 puta svoju kratkotrajnu imovinu (koeficijent je jednak koeficijentu obrta ukupne imovine jer je prije promjene računovodstvene politike kratkotrajna imovina poduzeća činila 100% ukupne imovine), nakon promjene računovodstvene politike društvo je unutar godinu dana moglo obrnuti 2,07 puta svoju kratkotrajnu imovinu.

Koeficijent obrta potraživanja i naplata potraživanja u danima pokazuju koliko poduzeću treba za naplatu potraživanja od kupaca. Veći iznos pokazuje veću efikasnost u naplati potraživanja. Prije promjene računovodstvene politike poduzeću je trebalo 1,88 dana za naplatu potraživanja, te je u godinu dana potraživanja moglo obrnuti 194,18 puta. Primjećuje se značajni porast nakon promjene računovodstvene politike, gdje poduzeće može u godinu dana obrnuti potraživanje 1393,92 puta, a za naplatu potraživanja u prosjeku je potrebno 0,26 dana (prema kalkulaciji). U 2022. brojevi su se smanjili zbog povećane razine potraživanja prilikom završetka projekta.

Zaključuje se kako je promjena računovodstvene politike pozitivno utjecala na aktivnosti poduzeća, odnosno na stabilnost i sigurnost poslovanja.

4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere koliko prihoda društvo ostvaruje po jedinici rashoda. U nastavku su prikazani koeficijent ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovnih aktivnosti te ekonomičnost financiranja,

Tablica 13 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.

Pokazatelji ekonomičnosti	2021. prije izmjene	2021. nakon izmjena	2022.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,99	1,21	1,23
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	0,99	1,22	1,24
Ekonomičnost financiranja	0,12	0,12	0,34

Izvor: Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

Ekonomičnost ukupnog poslovanja u omjer stavlja ukupne prihode i rashode, ekonomičnost poslovnih aktivnosti poslovne prihode i poslovne rashode, a ekonomičnost financiranja prihode i financijske rashode.

Poželjni iznosi pokazatelja ekonomičnosti su iznad 1, te prema Tablici 13 može se zaključiti kako prije promjene računovodstvene politike, nijedan pokazatelj ekonomičnosti nije bio iznad 1, što bi značilo kako društvo nije poslovalo ekonomično ni uspješno. Međutim, nakon promjene računovodstvene politike, pokazatelji su narasli čime se zaključuje da je poduzeće krenulo poslovati uspješnije u svojoj primarnoj djelatnosti.

Ekonomičnost financiranja je prije i nakon izmjene iznosio manje od 1, no to nužno ne mora značiti da poduzeće ne posluje ekonomično, zbog generalno nematerijalnog iznosa financijskih prihoda i rashoda koji nemaju utjecaja na poslovanje poduzeća u cijelosti.

4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere koliko uspješno se prihod od prodaje pretvara u dobit društva, te pokazuju uspješnost poslovanja poduzeća. U nastavku se nalaze neto i bruto marža profita, neto i bruto rentabilnost imovine te rentabilnost vlastitog kapitala.

Tablica 14 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.

Pokazatelji profitabilnosti	2021. prije izmjene	2021. nakon izmjena	2022.
Neto marža profita	-0,36%	14,55%	15,92%
Bruto marža profita	-0,36%	17,71%	19,30%
Neto rentabilnost imovine	-0,04%	9,00%	12,68%
Bruto rentabilnost imovine	-0,04%	10,96%	15,37%
Rentabilnost vlastitog kapitala	-13,39%	68,47%	30,58%

Izvor Izrada autora prema podacima iz objavljenih financijskih izvještaja za 2021. i 2022. godinu

Marže profita u omjer stavljaju dobit uvećanu za kamate (bruto ili neto) i ukupne prihode. Prije promjene računovodstvene politike, marže profita društva bile su u minusu, što je ukazatelj da poduzeće ne posluje uspješno. Međutim, promjenom računovodstvene politike, marže profita društva značajno su narasle, te su nastavile rasti u idućoj poslovnoj godini (2022.).

Rentabilnost imovine (bruto ili neto) mjeri dobit ostvarenu na imovinu. Veći postotak ukazuje na veću dobit ostvarenu s imovinom društva. Ovi pokazatelji također ukazuju kako je promjena računovodstvene politike bila ispravna odluka za poduzeće, jer se uspješnost poslovanja povećala.

Rentabilnost vlastitog kapitala mjeri dobit ostvarenu na vlastiti kapital. Društvo je promjenom računovodstvene politike uspjelo povećati iznos pokazatelja s -13,39% na 68,47%, čime se značajno poboljšala uspješnost poslovanja.

Zaključuje se kako se promjenom računovodstvene politike uspješnost poslovanja poduzeća u vidu pokazatelja profitabilnosti značajno povećala. Društvo je nakon promjene politike krenulo poslovati s dobiti što ukazuje na poboljšanje financijskog zdravlja i uspješnosti poslovanja.

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu analiziran je utjecaj promjena računovodstvenih politika na prezentiranu sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća, s posebnim naglaskom na poduzeće VMD MODEL d.o.o. Kroz rad su identificirani ključni aspekti računovodstvenih politika i njihovih promjena te njihove implikacije na financijsko izvještavanje i poslovne performanse. Ovaj zaključak sažima ključne nalaze iz svakog poglavlja i njihov doprinos razumijevanju ukupnog utjecaja računovodstvenih politika na poslovanje.

U prvom poglavlju definirani su predmet i cilj rada. Cilj rada bio je istražiti na koji način promjene u računovodstvenim politikama mogu utjecati na prikazane financijske rezultate poduzeća te kako ti rezultati odražavaju stvarno stanje sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Korišteni su razni izvori podataka, uključujući godišnje financijske izvještaje, te metode istraživanja kao što su horizontalna i vertikalna analiza te analiza financijskih pokazatelja.

Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Hrvatskoj obuhvaća zakone relevantne za financijsko izvještavanje poduzeća. Temeljna računovodstvena načela, kao što su načelo dosljednosti, opreznosti i relevantnosti, imaju ključnu ulogu u osiguravanju točnosti i pouzdanosti financijskih izvještaja. Usporedba hrvatskih i međunarodnih standarda financijskog izvještavanja pokazala je da, iako postoje određene razlike, osnovni principi ostaju slični, što omogućava usklađivanje i transparentnost u globalnom kontekstu.

Uloga računovodstvenih politika u financijskom izvještavanju poduzeća je izuzetno značajna. Definiranje i procjena računovodstvenih politika omogućavaju transparentnost i točnost financijskih izvještaja. Računovodstvene politike kao dio ukupne poslovne politike poduzeća osiguravaju dosljednost u izvještavanju i omogućuju usporedivost financijskih podataka kroz vremenska razdoblja.

Promjene računovodstvenih politika mogu značajno utjecati na financijsko izvještavanje. Promjene mogu dovesti do različitih prikaza financijskih rezultata, što može utjecati na percepciju sigurnosti i uspješnosti poduzeća od strane investitora, kreditora i drugih zainteresiranih strana. Analiza poduzeća VMD Model d.o.o. pokazala je kako su promjene u računovodstvenim politikama iznimno pozitivno utjecale na njihove financijske izvještaje za 2021. i 2022. godinu.

Opis promatranog poduzeća VMD Model d.o.o. i njegovih značajnih računovodstvenih politika dao je temelj za razumijevanje specifičnih promjena i njihovih implikacija. Horizontalna i

vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka za 2021. i 2022. godinu omogućila je detaljan uvid u financijske performanse poduzeća.

Analiza financijskih pokazatelja pokazala se kao koristan instrument za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća. Rezultate analize, ipak, treba gledati u sklopu cijelog poslovanja poduzeća, kao i industrije u sklopu koje društvo posluje. Ukratko, nakon promjene politike značajno su narasli prihodi u 2020. i 2021. godini. Porast prihoda u 2020. rezultirao je i porastu zadržane dobiti u 2021., odnosno porastu ukupnog kapitala. Poduzeće je krenulo poslovati s dobiti i više se ne financira isključivo kratkoročnim obvezama. Poduzeće nakon promjene politike posluje sigurno i uspješno.

Zaključno, promjene računovodstvenih politika imaju dubok utjecaj na financijsko izvještavanje poduzeća. One mogu mijenjati percepciju sigurnosti i uspješnosti poduzeća te utjecati na odluke investitora i drugih dionika. Razumijevanje ovih utjecaja ključno je za menadžere i računovođe kako bi osigurali da financijski izvještaji točno odražavaju stvarno stanje poduzeća. Kroz pažljivo praćenje i prilagodbu računovodstvenih politika, poduzeća mogu osigurati transparentnost i pouzdanost svojih financijskih izvještaja, što je ključno za dugoročni uspjeh i održivost poslovanja. Rad na primjeru poduzeća VMD Model d.o.o. pokazao je praktičnu primjenu ovih principa i njihov utjecaj na stvarne financijske rezultate.

LITERATURA

1. Belak, V. (2024). Promjene računovodstvenih politika i procjena te ispravljanje pogrešaka prema odredbama HSFI-ja 3 i dopunjenog MRS-a 8. Računovodstvo, revizija i financije, 4(2024), str. 37.
2. Belak, V., Božina, A., Brkanić Pongračić, S., Brkanić, V., Cirkveni Filipović, T., Dremel, N., Guzić, Š., Jurić, Đ., Markota, L., Petarčić, I., Turković-Jarža, L., Vuk, J. (2021). Računovodstvo poduzetnika (XII. izmijenjeno i dopunjeno izdanje). Zagreb: RRiF Plus.
3. Dražić Lutilsky, I., Dragija, M., i Novosel-Belavić, R. (2014). 'Računovodstveni i porezni aspekt amortizacije u hrvatskim poduzećima', Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 12(1), str. 43-57.
4. Guzić, Š. (2007). Računovodstvene politike trgovačkih društava, Računovodstvo, revizija i financije - 4.2007, str. 17
5. Jurić, Đ. (2014). 'Utjecaj računovodstvenih politika na financijski položaj malih i srednjih poduzetnika', Journal of Accounting and Management, IV(1), str. 43-59. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/143429>
6. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Preuzeto s: https://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (01.07.2024.)
7. Mamić Sačer, I., Sever, I. (2013). Primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja - studije slučaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
8. Međunarodni računovodstveni standardi, Uredba komisije EU br. 2023/1803. (2023). Preuzeto s: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX%3A32023R1803> (01.07.2024)
9. Mrša, J. (2006). Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i pogreške. Računovodstvo i financije, 6 (2006.), str. 7-12
10. Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine br. 86/2015. (2015). Preuzeto s https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html (01.07.2024)
11. Odluka o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine br. 136/2009. (2009). Preuzeto s https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_11_136_3312.html (01.07.2024.)

12. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost. (2024). Preuzeto s https://www.poreznauprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/pro_pisi.aspx#id=pro1472 (24.06.2024)
13. Proklin, P. (1994). Zavisnost donošenja i primjene računovodstvenih politika poduzetnika od međunarodnih računovodstvenih standarda. Ekonomski vjesnik, 7(1), str. 27-44.
14. Ramljak, B. (2011). Računovodstvene politike - utjecaj na izgled financijskih izvještaja. Računovodstveno-financijske informacije, 56(9), str. 3-13.
15. Sudski registar VMD Model d.o.o. Preuzeto s https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:28:0::NO:28:P28_SBT_MBS:08097735 (10.07.2024)
16. Švigir, A. (2009). Računovodstvene politike i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat. Računovodstvo, revizija i financije, 09(12), str. 25-30.
17. Zakon o dodatnom porezu na dobit, Narodne novine br. 151/2022. (2022.) Preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_12_151_2333.html (24.06.2024)
18. Zakon o porezu na dobit, Narodne novine br. 177/04., 90/05., 57/06., 146/08., 80/10., 22/12., 148/13., 143/14., 50/16., 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 114/22., 114/23 (2004.). Preuzeto s: https://www.poreznauprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/pro_pisi.aspx#id=pro19 (24.06.2024)
19. Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24 (2013). Preuzeto s: https://www.poreznauprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/pro_pisi.aspx#id=pro1467 (24.06.2024)
20. Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20., 47/20., 114/22, 82/23 (2015). Preuzeto s: https://www.poreznauprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/pro_pisi.aspx#id=pro1587 (24.06.2024)
21. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., & Žager, L. (2017). Analiza financijskih izvještaja (3. izd.). Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
22. Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Žager, L. (2016.) Računovodstvo I - Računovodstvo za neračunovođe / Žager, Lajoš (ur.). Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2016.

POPIS TABLICA

Tablica 1 Prikaz kriterija za razvrstavanje poduzetnika na 31.12.2022.....	5
Tablica 2 Stavke uvećanja i umanjenja poreza na dobit.....	7
Tablica 3 Računovodstvena načela prema FASB-u	9
Tablica 4 Porezno dopustive stope amortizacije	22
Tablica 5 Pregled promjena između objavljenog izvještaja za 2021. i prepravka nakon promjene računovodstvene politike (bilanca).....	29
Tablica 6 Horizontalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Bilanca	32
Tablica 7 Horizontalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Račun dobiti i gubitka.....	34
Tablica 8 Vertikalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Bilanca	36
Tablica 9 Vertikalna analiza prije i nakon promjene računovodstvene politike - Račun dobiti i gubitka.....	38
Tablica 10 Pokazatelji likvidnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.....	40
Tablica 11 Pokazatelji zaduženosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.....	41
Tablica 12 Pokazatelji aktivnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.....	43
Tablica 13 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.....	44
Tablica 14 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća VMD MODEL d.o.o.....	45

POPIS SLIKA

Slika 1 Odnos računovodstvenih pretpostavki, načela i standarda.....	11
Slika 2 Povezanost pokazatelja analize finansijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja (Žager, K., i dr., 2008.)	17

ŽIVOTOPIS

Nensi Mešnjak

Državljanstvo: hrvatsko Datum rođenja: 6 velj 2000 Telefonski broj: (+385) 992225695

E-adresa: nensi.mesnjak@gmail.com

Kućna: 44000 Sisak (Hrvatska)

RADNO ISKUSTVO

Junior u reviziji

Mazars Cinotti Audit d.o.o. [4 ruj 2022 – Trenutačno]

Mjesto: Zagreb | Zemlja: Hrvatska

Provođenje eksterne revizije za razne klijente iz različitih sektora

Asistentica u računovodstvu

TMF Croatia d.o.o. [18 lip 2022 – 31 kol 2022]

Mjesto: Zagreb | Zemlja: Hrvatska

Izvođenje raznih administrativnih zadataka, uključujući podnošenje PDV obrazaca, provođenje plaćanja za više klijenata, obradu financijskih transakcija te opći uredski poslovi.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Magistar ekonomije

Ekonomski fakultet Sveučilila u Zagrebu - smjer Računovodstvo i revizija [1 lis 2018 – Trenutačno]

Mjesto: Zagreb | Zemlja: Hrvatska | Internetska stranica: <https://www.efzg.unizg.hr/>

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: Hrvatski

Drugi jezici:

engleski

SLUŠANJE C1 ČITANJE C1 PISANJE C1

GOVORNA PRODUKCIJA B2 GOVORNA INTERAKCIJA B2

Razine: A1 i A2: temeljni korisnik; B1 i B2: samostalni korisnik; C1 i C2: iskusni korisnik

DIGITALNE VJEŠTINE

MS Office (Word Excel PowerPoint) / Internet, MS Teams / Microsoft Word / Microsoft Office (Outlook, Excel, Word, PowerPoint) / Rad na raunalu / Windows